

A

2466

I

MAGYAR TUDOMÁNYOS
AKADÉMIA KÖNYVTÁRA
BIBLIOTHECA ACADEMIAE
SCIENTIARUM HUNGARICAE
BUDAPEST KELETI KÖNYVTÁR
BIBLIOTHECA ORIENTALIS
COLL. KAUFMANN, B 16-21.

WEISZ Miksa

Néhai dr. Kaufmann Dévid tanár könyvtárának héber
kéziratai és könyvei. Összeáll. és ismerteti ---.
Budapest, 1936. Alkalay ny. Pozsony. 199,80 p. 23 cm.

12

אלגב
אגרות רמבם
מעון השואלים
מסכת פורים
ספר חבקבוק
ברכת הדיוט
~~אברהם~~
בדיקות מהר"י
פסע 29

16-21

Serot Ha R.

Serot

Meon Hascha

Mess. Purim

Birehat H

Zabok Had.

Bedekot

Hagast

0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16

IGY

FÖRBY ÅR 3.50 Ft.

KAUFMANN
DÁVID
KÖNYVTÁRA
B. 16-21.

16-21

Sgrat HaR.
Sgrat "
Meor hascho.
Mess. Purim
Birchat H-
Zalok Had-
Bedelet }
Hagaot }

KAUFMANN
DÁVID
KÖNYVTÁRA

B. 16-21.

מגילת סתרים

מסכת פורים

של יצחק בן יהודה

נדפס על ידי דמיאל בן קורטליוו
אליו קיבל בחדש אדר
בשנת שיכלפק

פה

ויניציא

על משקליו אשר
ז' ע' ק' ל' ח' ו'

פיר הנדו רבי שלמה בן נבירל על משקליו אשר
זמנו לכבוד תפודים וככלות היין לפני לקח בידו
נביע מלא מים וישא משלנו ויאמר:

בכלות ייני תרד עיני פלגי מים

שבעים המה הנבירים ויבחדום תשעים שרים
שבתו שירים כי פה שרים מלא מים מלא מים
בכלות

להם לאוכל איך ישעם או איך לחיד מאכל ינעם
עת בנביעים לפני העם יתן מים יתן מים

בכלות

מיים סוף בן עמרם חוביש ויאורי מצרים הבאיש
אכן כי זה משה האיש יוול מים יוול מים
בכלות

הנני ריע לצפרדע עפו אזעק ואשוע
כי כמוהו פוי יודע שיר המים שיר המים
בכלות

נזיר יהיה לפני מותו בבני רכב יהיה דתו
יהיו בניו ובני ביתו שואבי מים שואבי מים
בכלות

חבקבוק פרק ראשון

חבקבוק

קבל תורה מכרמי ומסרדה
לנוח ונוח ללוט ולוט לאחי
זוסף ואחיו יוסף לנבל הכרמלי ונבל הכרמלי לבן
הדר וכן הדר לבלשצר ובלשצר לאהשורוש
ואהשורוש לרב ביבי בימי רב ביבי נתמעטו הלבו
וראו היתה נקלה להשתכח תורה מישראל וכתבות
שנאמר עת לעשות לה הפרו תורתך ו משנכנס
אדר שואין ודורשין בהלכות פורים אחרים
אומרים שבת שנייה ולא הודו להם הכמים:
המפרש בים והיוצא בשיירא אם יכול לחזור קודם
שיכנס אדר הרשות בידו ואם לאו אסור עבר ויצא
בירת דין שבמקומו מודיעים למלכם במלשינות
נמור ובידו לעונשו הן למות הן לשורשי הן לענוש
נכסין ולאסורין ואם רצה למחול לו אין מוחין בידו
כל עיר שיש בה עשרה מישראל חייבין למנות
עליהם מלך שנ שום תשים עליך מלך ואם אין בו
עשרה ממנין עליהם שופטים ושוטרים שנאמר
שופטים ושוטרים תתן לך בכל שעריך:

סליק פירקא

מתני להו רב ביבי לרב אחריבוי חבקבוק קבל תור
מכרמי אמר לי וכי חבקבוק שמו והלא חבקבוק שמו
שנאמר ומבני חבקבוק אמר ליה אין בקושטא יא
אמרת חבקבוק הוה שמי ומה נקרא שמו חבקבוק
כפני שהוסיף להם לישראל שמנה מצות וארו הן
שמה שתייה ושימוש ערסא ומנוי מלכא ודייני

א ב

חבקוק פרק ראשון

ומיכל דובשא בחלבא ושאר מיכלי ודלא למשתי
מא והתניא ארבעים ושמונה נביאים ושבע נביאות
עמדו להם לישראל וכולם ליה פיהו וליה
הותידו על מה שכתוב בתורה אי בעית אימא קודם
משה הוה דהא נח קביל מיניה ואי בעית אימא
מתורה שבעל פה הווי שכתוב וחזרו ויסרום אמר
לו וכי מכרמי קבלה והלא מהקבה קבלה לא כיון
שנתנה על ידו זכה ונקראת על שמו כיוצא בדבר
אתה אומר זכרו תורת משה עבדי וכי תורת משה
עבדי היא והלא תורת אלדים היא שנאמר ויקראו
בספר תורת אלדים אלא כיון שנתנה על ידו זכה
ונקראת על שמו : ומסרה לנח : מנא לן דכתיב
וישת מן היין וישכר אמר רב ביבי זכור אותו האיש
לשוב שאילמלא הויה כביכול השחיתו מי המבול
את כרמי ולא נשארו משונאיו שריד ופליט אמר
לוי הלכך מדכרינן ליה בפורים שנ' ונח בחמשה
עשר בו : ונח ללוט : מנא לן דכתיב ותשקן את
אביהן יין אמר להורב ביבי לרבנן פוקו חזו כמרה
גדולה מצו פורים דהא לוט דעבר האי מצוה תרתין
זמני אף על גב דעברה שלא לשמה זכה לאקבולי
אפי שכינה תרתין זמני שנאמר פני הלוט הלוט
וכתיב התם את פניך ה' אבקש : ולוט לאחי יוסף :
מנא לן דכתיב וישתו וישכרו עמו : ואחי יוסף
לנבל הכרמלי : מנא לן דכתיב ולב נבל עליו והוא
שותה שכור עד מאד : ונבל הכרמלי לבן הדר :
מנא לן דכתיב וכן הדר שותה שכור : וכן הדר
לכלשצר

חבקוק פרק ראשון

לבלשצר : מנא לן דכתיב לקבל אלפא חמרא
שתי אמ לוי ראוי אותו צדיק לירש דזו העולם הבא
ולמה נעניש מפני שנשתמש בכלי בית המקדש :
ובלשצר לאחשורוש : מנא לן דכתיב ביום
השביעי כטוב לב המלך ביין : ואחשורוש הרב
בינו : מנא לן משמיה שכן בלשח יוני קורין לשתי
חמרא ביבוי וכי תימא לא ברקנין בשם הא איכא
רב אחד כו' דבדיק בשמא וכן הלכתא דרש לוי
מאי דכתיב עקב אשר שמע אברהם בקולי מכאן
שקיים אברהם אבינו מצו פורים מנא לן דכתיב
ומלכי צדק מלך שלם הוציא לחם ויין ואיל לא
דשיליה לא הוה יהיב ליה לפיכך זכה ויצאו ממנו
שבעים אומות יין בנימ' הכי הוה דרש רב ביבי מאי
דכתיב מרה רב טובך אשר צפנת ליראיד זה יין
המשומר בענביו מששת ימי בראשית כתיב הכא
מה רב טובך וכתיהתם וחיכך כין הטוב תנו רבנן
ארבעה דברים נאמרו במים וכנגדן נאמרו ביין
ארבעה דברים נאמרו במים ואלו הן מחשכין ארת
העינים ומרבים בכיה ומונעין פריה ורביה ומרקבין
את העצים וזו ששנינו מים ראשוני הוציאו אשרה
מבעלדה והורגין את הנפש וזו ששנינו מים
אחרונים הרנו את הנפש וכנגדן נאמרו ארבעה
דברים ביין ואלו הן מאיר ארת העינים ומשמח
ומוליד בנים זכרי ומחכים אמר מר ארבעה דבר'
נאמרו במים ואלו הן מחשכין את העינים מנא לן
דכתיב חשכת מים ומרבים בכיה מנא לן דכתיב

חבקוק פרק ראשון

מכני נהרות חבש ואי בעית אימי מהכא על נהרות
בכל שם ישבנו גם בכינו מונעין פריה ורביה זו היא
שישנינו מים ראשונים הוציאו אשה מבבלה מאי
קאמר הכי קאמר א' הוון המים הראשונים דלי
שתי חמרא מקמי הכי לא אפשר לי בספוקי אתתיה
ואתו לאיכנועי מפלדיה ורביה ואי לא הוון המים
הראשונים דשתי חמרא מקמי הכי לא מהני ליה
האי חמרא דשתי אהא אינון קטלי ליה והורנין
את הנפש מנא לן דכתיבי באו מים עד נפש אמר
רב ביבי תדע דהא קטלי חמרא חיאי אמר רב
וכננך נאמרו ארבעה דברים בין מאיר את העינים
מנא לן סבריה היא מחוי לאיניש על חד תרין
ומשמח מנא לן דכתיבי ויין ישמח לבב אנוש ומוליד
בנים דכתיבי וצפונך תמלא בטנם ישבעו בנים ואין
צפון לא יין דכתיבי מה רב טובך אשר צפנת ואמר
רב ביבי זה יין חמשומר בענביו מששת ימי בראשית
ומחכים מנא לן דאמר מר חמרא וריחני פקחין לוי
אמר חכם נמי הוין מנא לן סברא הוא דאי ליה הוין
חכם היכי מחכם רב ביבי אמר מהכא יין ותירוש
יקח לב וכתיבי חתם ולוקח נפשות חכם תנו רבנן
למה נסמכה פרשת נזיר לפרשת סוכה מנין לך
הכתוב שמצוה גוררת מצוה ועבירה גוררת עבירה
וזהו שישנינו שני שאכל שום וריחו נודף והוין ויאכל
שום אחויהא ריחו נודף הרב תר' כד רבבו תלמידי
הוילו לכרמי גדול שבכולם בקבוק קטן שבכולם
התרשת והוא היה יודע שבעים טעמים על כל מצו'
ומצוה

חבקוק פרק ראשון

ומצוה ממצות פורי ולא נעלם ממנו דבר קטן וגדול
דבר קטן הוין דאביי ורבא דבר גדול מגילת סתרים
מאי מגילת סתרים הכא תרנימו מגילת פורי ולמה
הוין קורין אות מגילת סתרי מפני שחסידי הראשונים
הוין מוסרין אות בצנעה לתלמידיהם ולא היו מודיעין
אותה לכל אדם לא אס כן עבר ברוח טהרה ונכנס
בו יין וזהו ששנינו נכנס יין יצא סוד בנימטריי שבעים
כטעמי המצות תנו רבנן למה אין צדיק זוכה
להיות לובן צדיק שלא יאמרו ירושה היא להם
וזהו רב בני עמי הארץ שמהם תצא תורה אמר
רב ביבי תא חזי שהרי כרמי הצדיק יצא ממנו עכין
הרשע שמעל בחרם ובארי הרשע זכה ויצא ממנו
הושע הנביא והיינו דאמרי אינשי טובא דצדיקא
ליה טובא דרשיעא לבריה בערב ביבי מגילת
סתרים מהו שתטמא את הידים איקפד לוי אמר
ומה דבר גדול קרינן ליה ואת בעי אי מטמא ארת
הידים ועוד דתניא לא היה יוסף לישראל ביום שנתנה
בו מגילת סתרים הדר אמר רב ביבי מטהרת את
הטמאים ומטמאה ארת הטמאים דילפינן אודם
אודם מפרה ארומה כתיב הכא אודם הנית וכתוב
התם פרה ארומה לוי אמר מטהרת את המתים
מקל וחומר ומה פרה שנבלתה מטמאה מטהרת
מטומאת מת מגילת סתרים שאינה באה לידי
טומאה לא כל שכן שתטהר את המתים רב ביבי
אמר דיו לבא מן הדין להיות כנרון רב ביבי פתח
ליה פתחא להאי פרשתא מהאי פסוקא במשול

חבקוק פרק ראשון

רשע יאמח עם וכמשול צדיקים ישמח עם
רשע יאמח עמו בארי וכמשול צדיקים ישמח עם
זה חבקוק וזכוריו ויהי בימי כרמי אמר רבי בון
כל מקובל מימבית אבי אבא כל מקום שנאמר ויהי
בימי אבנו אלא ישועה משעבוד מלכות הרשעה
כתוב בתורה ויהי בימי אמרפל שניו בנביאים ויהי
בימי כרמי משולש בכתובים ויהי בימי אחשורוש
ולא והא כתיב ויהי בימי שפוט השופטים הא הוה
רות דנפק מינה דוד שהיה מושיען של ישראל בן
זרח בן שהורח שמסן של ישראל מלך ישראל
פליגי בה הלק ובלק חד אמר מלך והדיוט ומלך
וחד אמר במלכותו נולד אלא שבתחלה מלך על
קצת ישראל ולבסוף מלך על כל העולם כולו מתיב
רבי אפטוריק למאן דאמ' במלכותו נולד הא כתיב
ויהפך לבב העם ויהי למים מאי העם קצת העם:
ויהי דבר ה' אמר רבי בון דבר זה מסודת אבותינו
בידינו איש מפי איש שומע מפי שומע עד כרמי כל
ה' הכתוב בספר הזה חול ולהכי נהוג עמיה
למכת ביניהו בתלתא יודין וכן הלכתא: כי ידעתי
את מכאוביו מכאן למים שמולידין שחינין וכאיבין:
כי באו מים עד נפש מכאן למי שהורגין את הנפש:
הגדה ליה ידעתי דבר כי נער אנכי תנא על שם
שהקטין עצמו זכה ונבנית בית שני על ידו שנאמר
ויאמר התרשתא כי דבר ידבר הוא תנא אמרו
עליו על חבקוק תלמידו של כרמי שכל זמן שהיו
מטיפין ממנו היה מתנבא ברוח הקדש שנכנס בו:

ה

חבקוק פרק ראשון

הן אני נפשי הצלתי מכאן למי שבידו לימחות ואינו
מוחה שהחטא תלוי בו: ואעידה לי עדים נאמנים
אם לוי לרבנן פוקו חזו כמה הלכתא נברתא איכא
למשמע מהאי קרא מכאן שאין העדים כשרים
להעיד עד שיהו יודעים להעיד בלשון מה שאמר
בפניהם ושאין שונא כשר להעיד עדות מים כשרין
להעיד דהא יודעים לדבר בלשון מה שנ' בפניהם
ומדקאמר שכרונבליין שמע מינה דוקא קאמר
ואנשים בני בליעל אמרו תנא באותה שעה עלתה
טינא בלבן של ישראל אמרו מאן לימא לן דמאן
דנפיל עליה גורלא מן שמיא מטו ליה אמר להם
חבקוק במסותא מינייכו א תוציאו לעז על הנורלות
שהרי כתיב בחיק יוטל הנורל ומי' כל משפטיו אמ'
לו כלה מדברותיך אין אדם נאמן על פי עצמו:
ויהפך לבב העם ויהי למים תנא באותה שעה
נתחייבו שונאיהם של ישראל כלייה אלא שעמד
להם זכות אבו מאי זכות אבות זכות אברהם אבל
יצחק ויעקב ליה יצחק דכתיב ויהפרו עבדי יצחק
בנחל יעקב דכתי' ויגל את האבן ותנן פתח הכתוב
בכי יפתח ומסיים בכי יכרה לומר לך אחד הפותח
ואחד הכורה אברהם נמי הא כתיב וכל הכארות
אשר חפרו עבדי אברהם אביו אברה בעל תשוב'
הוה שנ' סתמוס פלשת' ונמצותו של אברהם הוא
דעבוד היינו דכתיב הביטו א אברהם אביכם ולא
ליצחק ויעקב והיינו דאמר חמנ' זרע אברהם אוהבי
אל תקרי אוהביא אוהבוי: תנה לנו מים ונשתה

ב א

חבקוק פרק ראשון

אֲרֹכּוּן עֲלוּכָה כֹּלָה שׁוֹנֵה בְּתוֹךְ חוֹפֵת שְׁלֹפֵי שְׁלֵא
נִשְׁלַמְּמֵלֵאכְהֵמִים וּמֵתֵי נִשְׁלַמְּבִימֵי בְּקִבּוֹק וּכְרַמֵּי
שִׁבְעֵרוֹס מִן הָעוֹלָם בְּאַרְבַּעַת עֶשְׂרֵי וּבַחֲמִשׁ עֶשְׂרֵי
וְאוֹתֵי עֲזוֹבֵי מְקוֹר מִים חַיִּים אֲמַרְבֵּיבִי כִּד מְקוֹבֵלֵנִי
מִבֵּית אֲבִי אֲבֵאֲדַבֵּר זֶה הַתְּרַשָּׁה אֲמַרו אֲמַר רַבִּי
בּוֹן יִשְׂרָאֵל וְכִן אֲמַרְוּהֶלֶק וּבִלְקֵי יִשְׂרָאֵל כִּר סַבְאִים
הַזֶּנֶה הַזֶּנֶה אֲמַר ר' לֹו גְדוּלָה מִצֹּת פִּירִים שֶׁהָעוֹבֵר
עֲלֶיהָ כְּעוֹבֵד עֲבוֹדָה זָרָה כְּתִיב הֵכָא הַזֶּנֶה הַזֶּנֶה
וְכְתִיב הַתָּם וּזְנֵה אַחֲרָי אֲלֵדִי נִכְר הָאָרֶץ וְהוּא כִפֵּר
בְּשֵׁתֵי תוֹרוֹת שֶׁנֶּאֱמַר חֲלַפּוּ חוֹק עֲבָדוֹת תּוֹרוֹת מֵאֵי
שֵׁתֵי תוֹרוֹת הַכֹּא תִרְנִימוּ תוֹרָה שֶׁבְכַתָּב וְתוֹרָה
שֶׁבְעַל פִּה וְאֶשְׁלַח אֶתְכֶם אֶת עַבְדֵי הַנְּבִיאִים
מֵאֵן אֵינּוֹן בְּקִבּוֹק הַתְּרַשָּׁה הַכּוֹס עֵנֵב אִשְׁכַּל
אֲדוֹם הַגִּיתִי בְּאוֹנֵי בְנֵי יִשְׂרָאֵל מֵאֵי שֶׁנֶּאֱמַר הֵכָא דְבַעֵי
תִּלְתָּא סְהַדִּי וּמֵאֵי שֶׁנֶּאֱמַר הַתָּם דְּלֵא בַעֵי אֵלֵא תְרִי
סְהַדִּי דְכְתִיב נִוְרוֹת שִׁכְר וְנִבְלֵי יִין אֲמַר לֹו לְהַקִּישׁ
עֲדוּרַת שְׁלֹשָׁה לְעֲדוּרַת שְׁנַיִם מֵהַ עֲדוּת שְׁנַיִם אִם
נִמְצָא אֶחָד שׁוֹנֵא אוֹ שְׁאִינוּ יוֹדַע לְדַבֵּר בְּלִשׁוֹן מֵהַ
שֶׁנֶּאֱמַר בְּפִנְיָהֶם עֲדוּתָן בְּטִלְהָ אִף שְׁלֹשָׁה נִמְצָא
אֶחָד שׁוֹנֵא אוֹ שְׁאִינוּ יוֹדַע לְדַבֵּר בְּלִשׁוֹן מֵהַ שֶׁנֶּאֱמַר
בְּפִנְיָהֶם עֲדוּתָן בְּטִלְהָ וְבֵית כְּרַמֵּי רַבּוֹ לְמַעְלָה
מֵאֵי רַבּוֹ לְמַעְלָה לְמַעְלָה מִשְׁשִׁי רַבּוֹ וְזֶה הִיָּה נִס
גְדוֹל שְׁכַל יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר אֵלֵא שְׁשִׁים רַבּוֹ וְהִיָּה
קִצְתָם יוֹתֵר מִכּוֹלָם וְהִרְכַּבְתִּיךָ עַל בְּמוֹתֵי אָרֶץ
אֲמַר הֶלֶק שֶׁמַּעֲמִינָה דְהֵנִי כְרַמֵּי דְנִטְעֵי בְּטוֹרֵי
מַעְלוֹ מִפְּזוּלָה כִּי נִהוּג עֲלֵמֵי לְבַטְעֵיהוּ וְכִן הִלְכָתִי :

אשר

חבקוק פרק ראשון

אֲשֶׁר בְּנַפְשִׁיקִיפוּ עֲלֵיךְ דְבַעֵי לְמַקְטֵלְךָ וְקוֹרָא
לְךָ שֵׁם חֲדָשׁ מֵאֵי שֵׁם חֲדָשׁ הֵכָא תִרְנִימוּ מִתְנַשָּׂא
לְכָל רֹאשׁ בְּעֵי רַב בִּיבִיין לְכִן מַהוּ שִׁינָא אֲדַם דִּי
חוֹבְתֵי נִימָא הָאֵי נִמֵּי חֲמַרָא הוּא אוֹ דִּילְמָא אֲדוֹם
הַגִּיתִי כְּתִיב וְהָאֵי לֹא אֲדוֹ הוּא וּפְשָׁטָה מֵהַאֲדַכִּיּוֹן
דִּמְתַּנְשָׂא לְכָל לְרֹאשׁ מוֹתְרוֹכֵן הִלְכָתָא : לְךָ הִ
הַמְּלִכָה וְהַמְּתַנְשָׂא לְכָל לְרֹאשׁ בְּשִׁלְמָלְךָ הִ
הַמְּמַלְכָה דְכְתִיב וְהִיָּתָה לְהִמְלוּכָה אֵא הַמְּתַנְשָׂא
לְכָל לְרֹאשׁ מֵאֵי הִיא מֵאֵיכָא הַמְּרַא קְמִיָּה קוֹדֶשָׁא
בְּרִיךְ הוּא אֵין דְכְתִיב הַנָּה כּוֹס בִּיד הִ אֲמַר רַב בִּיבִי
מֵאֵי דְכְתִיב אֲשֶׁרִי אֲדַם מִפְּחַד תְּמִיד וּמִקְשָׁה לְבוֹ
יְפוֹל בְּרַעְיָה : אֲשֶׁרִי אֲדַם מִפְּחַד תְּמִיד זֶה כְרַמֵּי
שְׂאֵף עַל פִּי שֶׁהִקְבָּה הַבְּטִיחוּ שְׁחוֹ יִנְצַח הִיָּה מִתִּירָא
שֶׁמִּי יַעֲרֹו חֲחֻטָא וּמִקְשָׁה לְבוֹ יְפוֹל בְּרַעְיָה זֶה בְּאֵרִי :
וְיִשֵּׁם בְּאֵרִי מִסַּע הָאָרֶץ וְאֵי הִים הֵינֵן דְּאֲמַרִי
אֵינְשֵׁי מִן יִמָּא וּמֵן אֲרַעָא אֲתִימָא לְבִידָא : וְיִשְׁלַח
בְּאֵרִי אֵי כְרַמֵּי פְלִינֵי כַּה הֶלֶק וּבִלְקֵי חַד אֲמַפְרָשָׁתָא
הַדִּין מִכְתָּב כְּתִיבֵן לִיָּה אֲבַל מִקְרָא לֹא קִרִּינֵן לִיָּה
וְחַד אֲמַר מִקְרָא נִמֵּי קִרִּינֵן לִיָּה לְפִרְסוּמֵי נִיסָא וְלֹא
דְרִשִׁינֵן לִיָּה בְּפִרְקֵי וְיִהִי הַקְּשֵׁר אֲמִינֵן תְּנָא הֵם
לֹא עֲשׂוּ אֵלֵא לְפָנִים אִף הַקְּבָה לֹא עֲשָׂה לְהֵם אֵא
לְפָנִים אֲמַרְתִּי לֹא אוֹסִיף עוֹד לְהוֹזִיב תְּנָא כְּבִיבּוֹל
אִף בְּקִבּוֹק נִתְיָאֵשׁ מִכְרַמֵּי וְנַעֲשָׂה לֹו נִס וְנִתְמַלָּא
כְּרִיסוֹ וְהוּוּ מְטִיפִין מִמֵּנוּ דֵם בְּרִית מֵאֵי דֵם בְּרִית
הֵכָא תִרְנִימוּ דֵם עֵנֵב שֶׁבְשִׁבִילוֹ כְרַת כְּרִית כְּרַמֵּי
אֶת יִשְׂרָאֵל : אֲהִי מְלַכְדֵּי אִיפֵּה אֲמַר רַב בִּיבִי כֵל

ב ב

חבקוק פרק ראשון

ליצנותא אסירא בר מליצנותא דעבודה זרה דשרי
מאי עבודה זרה מיא מסייע ליה ללוי דאמר לוי כל
השונה מים בפורי מעלה עליו הכתוב כאלו עובד
עז מאי ליצנות דכתיב אהי מלכך איפה הדין מלכא
לא משתכח ולא קיים מלכותיה דכי עבריתו מהני
מיא מלכא הני מיא חלפיו ואתו מיא אחריני בדוכתי
ומי משתעי מלכא בליצנותא אין דכתיב לץ היין
לוי אמר מהכא כמים הניטרי ולא נודע מקומו אים
רבי בון ורב ביבי הוו קא אזולי באורחא דנהר
פקוד דליכא מיא פגע בהו ההוא בירא דהוה שמיא
עסק אמר ליה זיל כתוב אפינקסך דין עסק ביש
אמר רב ביבי להווא בירא ריקא מאי בעית הכא
נזר אני עליך שלא תעמוד ביישוב לא אשגח ביה
הלשדעתיה דרב ביבי קסרב ביבי ושמתיה בארב
מאה שיכוריה דהטבתרי תלתא פרסי ולא אדרכיה
איכא דאמרי דהטבתרייהו פרסיה בחללא ולא
אדרכיה לקיים מה שנאמר כי תלך במים אתך אני
ומי איכא בירא כי האי אין הא איכא בור המתגלגל
ברגלי אדם וברגלי בהמה : כספך היה לסינים
סבאך מהול במים תנא אין עוני בא לישראל אלא
בעון שמוזנין ארת היין על מה כספך היה לסינים
משום דסבאך מהול במים תוסיפו לדאבנה בה
שהרי המים מרבים בני שנאמר מבכי נחרות :
וטוב לב משתה תמיד וכי אפשר לו לאדם לשתות
תמיד שמחתו ומאכלו היאך נעשים אלא לומר לך
שכל השותה יין חי בארבעה עשר מעלה עליו
הכתוב

חבקוק פרק ראשון

הכתוב כאלו הקריב תמידין : לכן יושר עליך
השיר הזה ולהלן הוא אומר והיה כל רואך ישום
חשרוק ונשא עליך הקינה הזאת אלא מניד לך
הכתוב באמור רשעים דנה : ולקחתם לכם מיין
הרקח מכאן שמחזירין על המעולה שבינות עיי
כמה אמר רב ביבי עד תלתא פרסי : לא תשתו
מים למה לי הא כתיב פן תשתו מים ואמר מר כל
מקום שנאמר השמר פן ואל אינו אלא לא תעשה
הוא אלא לעבור עליו בשני לאון אי בעיה איכא
לכדרבי עקיבא דאמר בשתייה אסורות באכוליה
מותחת : תנו רבנן למה זכה משה ונתנה תורה
על ידו בשביל שעמד ארבעים יום מלשתות מים
והלא דברים קו ומה משה בשביל שב ואל תעשה
שבמצות פורים זכה ונתנה תורה על ידו מי שמקיים
עשה שבה על אחת כמה וכמה שדין הוא שיתנו
על ידו כמה תוחות אבעיאלהו השלג מהו בפרים
סבר רב ביבי למימר מותרת שנ והיא לא נתפשה
הא נתפשה מותרת והיא נתפשה היא לוי אמר עובר
עליו בחמשה לאון שנאמר כי לשלג יאמר הוזהר
ארץ ונשם מטר ונשם ממדו עוז מכלל דהאי תלנא
הוה בחמשה מטרי לארעא וכן הלכתא : תף ובעור
נבל וכליל תנו רבנן למה פרט לך הכתוב במיני
זמר ולא פרט לך בשאר מצות לומר לך מה כאן
ארבעה אף כולן ארבעה יכול אף במיני מטעמים
כן תלמוד לומר מכל החי מכל בשר החי ריבוי ואין
ריבוי אחר ריבוי אלא למעט : והולידו בנים ובנות :

חבקוק פרק ראשון

בנים קודמים לבנות למאי נפקא מינה לבעי
 ולשנות זכר שמואל דאמר שמואל הרוצה שיהיה
 בניו זכרים יבעול וישנה: והנהג רוחים
 דאמרי אינשי מינה וביה אבא שרא ביה נרנא
 העיר מיום ה שמרה מנהג לן דכתיב כי זכרתי
 בצורה: המלך והשרים אשר יהיו בימי
 זכיתעלה על דעתך שהוא מצו על אותן של
 בימים ההם אלא מגיד לך הכתוב שהייב א
 למנות מלך ושרים תרתי אלא אימא מלך
 שיש בו עשרה ושרים במקום שאין בו
 אשר עשה כרמי לעני כל ישראל מאי אפקי
 להו על חד תרין וזה אורת שאין במוהו חוץ
 מבריאת שמים וארץ אמר לוי תא הווי דלפון דין
 ויביל בקבוק למיברי עלמא אחרינא: בימירב
 ביבי נתמעטו הלכבות: מאי קאמר הכי קאמר
 אף על פי שאמרו דברים שבעל פה אי אתה רשאי
 לבתבם עת לעשות להחפרו תורתך: משנכנס
 אדר: אבעיא להו כי מעברא שתא מי מהיבינן
 לשיולי בה בהלכות פורים מריש אדר שני אמר רב
 ביבי תשמע אין בק אדר ראשון לאדר שני אליא
 מקרא מגילתה ומתנות לאביונים מכלל דלמדרש
 פורים כי הרדינינהו שמע מינה אמר לוי מאר
 דאברהם תלי תנא ברלא תניא דהא תנן במתא
 משנכנס אדר ואידך קרו ליה אינשי ואדר אמר בלק
 ואי מתניתין טאי האי נמי שני קרו ליה אמר ליה
 הלק אהודי אי הואי לוי הוינא מפיק לאפק פולסי
 דנורא

חבקוק פרק ראשון

דנורא מידי ראשון ושני תנן והלא ראשון ושני
 ואדר קרו ליה אינשי והלך אחר לשון בני אדם וכן
 הלכתא: אחרים אמרי שבת שנייה: חנא
 ושניהם מקרא אהר דרשו שנאמ' מדוע את הולכת
 אליו היום לא חדש ולא שבת מכלל דבהדרש
 ושבת איבעי ליה למיזל לצורבא מדרבנ' לאודועי
 מצות פורים מר דריש מהדרש ומר דריש משבת:
 הנפדרש בים והיוצא בשירא: אמר רב ביבי לא
 שנו לא שרעתו לחזור אבל אין דעתו לחזור אפילו
 שמנה עשר יום קודם פורים אסור וחכמים החמירו
 על המערים יותר מן המזיד ההו' נברא דנפק בשירא
 מקמי אדר ראשון כי מטא אדר אתא ופסקי מברא
 זאמר חזו דאתאי חזו דאתאי ואמ' שמואל לא שמיה
 מתיא אונסא דשכיחא הויה והורה ליה לאכוקי
 אדעתיה: ואסרצה למחול לוי: מאי קא
 משמע לן השתא יקרא דידי לא מצי מחיל יקרא
 דפורים מצי מחיל הא קא משמע לן מהו דתוסי
 שאני מלכא דפורים משאר מלכא דעלמא קא
 משמע לן: כל ער שיש בה עשרה: ואימא
 בפחות מעשרה אמר רב ביבי משום דהוה ליה
 דבר שבקדושה ואין דבר שבקדושה בפחות
 מעשרה: ואם אין בה עשרה: ואימא בעשרה
 לא סלקא דעתך דכתיב שופטים ושופטים תתן לך
 בכל שעריך ואין בכל שער ושער עשרה:

הדרן עלך חבקוק קבל תורה

הכל

הכל חייבין

הייבין בשתיית פורים והפעוטות
 מהנכין אותם למצות בן כמה
 יהא זקטן ויהיה חייב בשתייה אחרים אומרים
 משיזמינו עליו לוי אמר אומר אני בן שבעה ימים
 כדי שתקדים מצות פורים לברית מילה ואף על
 פי שאין ראיה לדבר זכר לדבר שנ' סכאך מהול
 במים: החומץ אין אדם יוצא בו ידי חובתו בפורים
 ואם עבר ושתייה אין בר מוחין בידו זו משנ' ראשונה
 אבל בימי רבי עקיבא נמנו ונמדו ואסרוהו וכית דין
 מכין ועונשין אותו על זה: הכוסר אסור ועונשין
 עליו כרת ואין צריך לומר המים והשכר: הנזיר
 אם נזרו קודם לבזירתו תרחה נזרתו מפני נזרו
 ואם נזרתו קודמת לנזרו ידחה נזרו מפני נזירותו
 ורבי עקיבא חידה חוכך להחמיר ולא הודו לו
 חבריו נזיר שמשון רישבב אומר אין נוהג בפורים
 שנאמר ואת ענבי נזירך לוי אומר אומר אני כאילו
 לא נולד שנ' והימים הראשונים יפלו: שלשת
 לוגיין שנפל לתוך קרטוב מים פסלוהו ולוקין עליו
 ואם נפשך לומר יהיו מברכין עליו תלמוד לומר
 חי חי הוא יודך: בימי בקבוק רבו בישראל פרושין
 ולא היו אוכלין אלא מצורת בלילות בשמן בין
 ודבשו בשר צלוי וכל מיני פירות עד שכבד רבי
 עקיבא ולמד לאחשתו מים בשתייה אסורה
 באכילה מותרות:

סליק פירקא

הכל חייבין

הכל חייבין הכל לאתויי מאי פליגי בה הלך ובלק
 חד אמר לאתויי נזיר שמשון וחד אמר לאתויי שכיב
 מרעד אמר מר בכל מתרפאין חוץ מעזובלוי עריות
 ושפיכות דמים דבלאו מזוגה מקרא חייא ובתה
 מזוגא נזירח מתקרי שנאמר סכאך מהול במים לוי
 אמר הכל לאתויי נזיר שמשון אבל שכיב מרע לא
 צריך רמאי חזית דרמא ריך סומק טפי ועוד דהוי
 כמודה בעבודה זרה לוי לטעמיה דאמר גדולה
 מצות פורים שכל העובר עליה כמודה בעבודה
 זרה: בן כמה וכו': מאי טעמיהו דאחרים כי
 היכי דלא לקיים מצורת פורים בלא ברכה וללוי
 דאמר בן שבעת ימים קשיא אמר לך לוי מי סברת
 בלא ברכה אנא נמי בברכה אמרית והיכי מברך
 וצנומלא תסור ואי בעית אימא מדאורייתא ללוי
 מהייב לבחובי וכן הלכתא וללוי מאי טעמא לא
 אמר כאחרים אמר לך שלא יחא בר ישראל שרוי
 בלא אותה מצוה כמה שנים: ואף על פי שאין
 ראיה לדבר: ראיה מעלייתא היא מהו דתימר ברי
 תורה מדברי קבלה לא ילפינן קא משמע לן דהא
 גילוי בעלמא היא דרש לוי אפתחא דכי נשיאה
 מאירכתיבתן חלק לשבעה וגם לשמנה כשתי
 מצות הנתונות לקטן הכתוב מברך מצות דם ענב
 ומצות דם מילה לפי שהשרוי בלא מצות כאלו
 אינו חי שנאמר אשר יעשה אותם האדם וחי בהם
 והיינו דכתיב ואומר לך ברמך חי ואם לך ברמך
 חי ואמר רבנן דם פסח ודם מילה ודם ענב

הכל חייבין

מכל מקום קשו מתניתין אהרדי ליה קשייה כאן
 בשאוחזין מעשה אבותיהן בדיהן ריקא נמי דקתני
 והוא יושב ועוסק בתורה מכלל דבאוחז מעשה
 אבותיו בידו קאי שם והאי לאו אוחז מעשה אבותיו
 הוא הלכך אסור אע"פ דאבו מותר אמר לוי האו
 חמרא בר חלמי דהרד והוי חמרא מותר ואדם
 שצא בו ידי חובתו בפורים ולא היישין שמת יחזור
 לסורו לפי שאין דנין את האדם אלא לפי מעשיו
 של אותה שעה או נמי הוה ריחיה הלא וטעמיה
 חמרא דתורה אוחז מעשה אבותיו בידו הוא אבל
 אי הדר ריחיה הלא וטעמיה חלא אסור דהא לאו
 אוחז מעשה אבותיו הוא דריחא לאו מילתא היא
 וכן הלכתא: הנוסר אסור: מאי קמ"ל חלא
 דהוה חמרא אמרינן דאסור נוסר לא כל שבין הא
 קמ"ל דענין עליו כרת ואי בעי אימ"ל זו ואין צריך
 לומר זו קתני: הנזיר אם נזרו: אבעיא להו רבי
 עקיבא ארישא או קאי אסיפא קאי אמר ר' בון ת"ש
 מדקתני להחמיר ואי סלקא דעתך ארישא קאי
 האי חמרא דאתי לידיה קולא הוא דקא פטר ליה
 מלמשת חמרא בפורים אלא לאו שמעמינה
 אסיפא קאי שמעמינה תע רבנן למה גסמכה
 פרשת נזיר לפרשת סוטה לומר לך שכל היוארה
 סוטה בקילקולה נזיר עצמו מן היין ללמדך הכתוב
 שעבירה גודרת עבירה וזו היא ששנינו מי שאכל
 שום וריעו נדף יחזור ויאכל שום אתר ויהיה ריתו
 גודף יותר אמר לוי תאי מאן דאמיד עליה חמרא

בגין

הכל חייבין

פגון הרין נזירא שרי לבזוי ולמקרייה חמרא שנא
 אוסרילנפן עירה ולא בחמריה דרבי פנחס בן יאיר
 ואפילו בשאר חמרי דעלמא אלא דידי דנרעטפי
 שנאמר עירתי ואפילו כבוד חמרי שצריך לאמו דתו
 להו תדיתיל נרעיותא שנאמר בני אתונו רב בלק
 אמר וחייב ביתיה בידי שמים שנאמר וכפר עליו
 מאשר חטא על הנפש וכי על אי זרה נפש חטא
 אילימא דמזניה לחמרא וקטליה אי הכי מאי וכפר
 והא כתיב ולא תקחו בופר לנפש רוצח אלא על
 שאמר היין על עצמו חייב מתה בידי שמים אמר
 הלק אתה במה מעליא חאי שמעתא אמר ליה
 רב כייב ומאי מעליותא אי לאו דבלק אמרה דנבר
 דבא הוא ונתת לעומקא דדינא רב כיבידמי כתיב
 וכפר עליו מאשר חטא על הנפש וכתיב קדוש יהיה
 אמר ליה לוי האי קדוש דקאמר טמא הוא שנאמר
 אל תיגע ביו קדושתיו: נזיר שמעון וכו': תניא
 זארת ענבי נזיר מה תלמוד וכו' מרה ענין ענבים
 אצל נזיר והלא כתיב מחרצנים ועד זן לא יאכל א
 יש זמן שהוא אסור ויש זמן שהוא מותר הא כיצד
 באדר מותר בשאר ימורת השנה אסור רבי יששב
 אומר באדר חייב שנאמר לא תכצור מאי קאמר רב
 ביבי חפי קאמר אי אמרת בשלמ' באדר חייב היינו
 דקא מזהר לן רחמנא לא תכצור משום דאי בצרינן
 לברמיתו לא משכחי איתנו חמרא למשתי וק"ל
 עברינן משום ולפני עור לא תתן מכסול אלא אי
 אמרת רשות אמאי קא מזהר לן רחמנא לא תכצור

הכל חייבין

שפיר קאמר רבי יששב לתק אמר לך תקן האי לא
תבצור מיבעי ליה לכדתניא רבי אבא דמן יוקרת
דריש רבי אנא מאי דכתיב ואת ענבי צידך לא
תבצור ענשה תורה את הנזירים שיהי כרמס הולך
לאבוד וזהו שאמ' אייב בחכמתו ופרס רשע ילקשו
ורבי יששב האי מחרצנים ועד זג לא יאכל נפקא
ד אמר מר בכל מקום שנאמר לא יאכל לא תאכל
לא תאכלו אחד איסור אכילה ואחד איסור הנאה
במשמע: לוי אומר אומר אגילמאי הלכתא אילי
שאינו חייב במצות פורים והאמר לוי הכל לאתוי
נזיר שמשון אלא למקח וממכר דאפילו כפעוט לא
הוי דא פעיטות הוי מקחן מקח וממכרן ממכר והאי
נברא ליה הוי מקחו מקח וממכרו ממכר דמאי
טעמא אתקון דינן לישראל כי היכי דתהוו להו
חיותא והא נברא זימי לית ליה חיותא בעי: שלשת
לזנין יי: מאי טעמ דרב ביבי משום דהוה ליה דבר
שיש לו מתירין ואפילו באף אפים לא כשיל הלכך
הוא הדין לחומץ ושכר ובוסר אם נתערבו דהו
שיערין בכל שהוא משום דהו להו דבר שיש לו
מתירין אמר ליה רב פפא ותנא דידן מאי טעמא
לא תנינהו בהדיא אמר להו אטו כי רוכלא ליה שוב
וליהיל איבעיא להו היין שנולד מהול מהו שיצא
ארס ידיה בתו בפורים אמר מר זוטרא תא שמע
דההוא המרא דאש תכה ביני דני דרב ביבי שנולד
מהול הו כדלירבנן סניה בעא דחמי עליה ואחיה
ואמ' לוי מאי חכים למעבר הכי אלא שאני רב ביבי

דנברא

הכל חייבין

דנברא רבה הוה זאי סלקא דעת אדם יוצא בו ידי
חובתו מאי דחקירה ואמאי סלקיה לוי אלא לאו
שמע מינה אין יוצאין בו ידי חובתו בפורים שמע
מינה אמר ליה מר קשישא ודילמא רב ביבי לפניס
משורת הדין הוא דעבר אלא אמר מר קשישא תא
שמע דכתיב יה שמו אשר יקראו מתנש לכל וראש
דהאי לאו מתנשא לכל לראש הוה שמע
מינה אין יוצאין בו ידי חובתו שמע מינה
אמר רבי בוןהאי מבעי ליה לכרבעי רב ביבי דבעי
רב ביביין לבן מהו שיצא אדם ידי חובתו בפורים
נימא האינמי המרא הוא או דילמא דאי לאו אדום
הנתי הוא ופשטה מהא דמתנשא לכל לראש הוא
ומותר אמר לך מר קשישא האי מילתא שמערת
מינה וקארי ליה מאי קארי ליה אמר רב פפא
שאלתנהו לכולהו רבנן דבירב ואמרי לי משמיה
דרבי בון לא הוידברים מעולם הנהו תרי תלמידי
דהו יתבי קמיה דר' בון חד אמ' מפני מה מוזנין אותו
בל השנה ואין מוזנין אותו בפורים וחד אמ' מפני מה
מוזנין אותו בל השנה חוץ מפורים אמר רבי בון
מכטח אני בזה שמורה הנראות בישראל ומנו רב
ביבי אבעיא להו בוס של ברכה דבעי למהו מוזנ
היכי עברינן בפורים אי מוזנין ליה עברינן אמצורת
פורים ואי לא מוזנין ליה עברינן אדאור תא דלק
זבלק דאמרי תרוייהו לא מברכינן כלל דשכ ואל
תעשה שאני לוי אמר מברכינן אחכרא חייא אדמי
לירה והא הלק ובלק דאמרי תרוייהו לא מברכינן

הכל חיבין

כלל אמר לא הלק דענא ולא בלק ידענא אנא
 מחניתין ידענא דתנן ואם נפשך לומר יהיו מברכין
 עליו תלמוד לומר חי חי הוא יודך מכלל דבהמרא
 היא מברכין **הים** ותניא נמי הכי עשרה דברי
 נאסרו בבטוס של ברכה ואנו אין לנו אלא ארבעה
 חי מלא שטיפה הדהה ואלא היכי עבדין דלהו חי
 ופזונ אמר לוי דעבדין כחד מהני רבנן דהוו יתבי
 קמיה דרב ביבי ואיבעיא להו היכי מוויין חסרא
 כולה שתאלכסא דברכתא פתח חד ואמר **משיבין**
 כסא במי **ה** ובתר הכי מלין חמרא ודיו אמר רב
 ביבי והוא שלא יהא טופה על מנת להטמיה אמר
 ליה אידך אי הכי לא שבקת חי לכל בדיה אלא
 פקיפין לכסא כאני אחריני מנו ומברא דשטפין להו
 מהך ניסא דלא ננעי בכסא ובתר הכי מלין לכסא
 חמרא חיאוכו אמר רב בלק ובכלי שאינו בלוי
 אמר ליה אידך לבתר דקטלתיה קא מברכת עליה
 אלא מלי כסא חמרא חי **ה** ובתר הכי מקף לידה
 מאני מלין מיא ארחיק כמינר לקשא ודיו וסלקי רב
 ביבי לבתריה מרכלהו מכלל דהאי חמרא לענין
 כוס של ברכה מקרי מזוג ולענין פודים חי בתקרי
 דהא מתנשא לכל לראש הוא אמר רב פפא נהוג
 עלמ למעבר כבתרא וכן הלכתא : ואם נפשך
 לומר : מאי ואם נפשך לומר מי איכא מאן דסליק
 ארעתיא דנברך בחמרא מזנא בפרים הכי קאמר
 ואם נפשך לומר אתי עשה ודחי לא תעשה הני
 פילי דלא אפשר לקיומי לעשה ולא מעקר לאו
 שנאמר

הכל חיבין

שנאמר חי חי הוא יודך : בימי בקבוק : תנא חסידים
 חרא שונים לא היו אוכלים בשר מבושל במים לא
 צלי ולא לחם כלול במים אלא מין ושמן ודבש
 אמר להם רבי עקיבא **הדי** הוא אמר לא תשתו
 מים בשתייה אסורות באכילה **ותרורת** אמר לוי
 שתייה בכלל אכילה הוא שנאמר תיחדשך ויצהרך
 ואכלת אנילה בכלל שתייה דכתיב אל המשתה
 אשר עשיתי לו חמרא לא עבדא איהו שפי קאמרי
 ליה רבנן לרבי עקיבא אי סלקא דעתך באכילה
 נמי **ותרורת** למה ליה קרא אחרינא הא כתיב
 השמרו מאד לנפשותיכם פן תשתו מים ואמר רב
 כל מקום שנאמר פן ואל איט לא לא תעשה הוא
 אלא לאו שמע מינה דוקא קא שמע מינה אמר
 לוי הלכה כרבי עקיבא מאי קא משמע לן סלקא
 דעתך אמינא הלכה כרבי עקיבא מחבירו ולא
 מחבירי קא משמע לן דהא אפילו מחבירי :

הרוץ עלך הכל חיבין

משנכנס אוד אין לוקחין יין מכל אדם
 וחכמים מתירין שלא נחשח
 ישראל על כך : משתגיע שלשה עשר באדר
 מכערין ארת המים מן העצים ופן האבנים ומכל
 הכלים שנאמר רק ביאור תשאירנה : הכוס
 שמשתמשין בו מים כל השנה ישבוי שנאמר ארת
 הכוס וארת השלך וכן כל שאר כלי חרס : כל
 הטעון כבוס בנדים אין מככסין אותו באדר לא בין

שנאמר מדוע אדם ללבושך ובגדיך כדורך בגת
ואומר כובס כיון לבושו ובדס ענבים סותר ואין
צריך לומר הכלים שמשמשין בהם יין שאסור
לשטמן במים ורבי עקיבא היה מתיר מקל וחומר
הכל חייבין בשמחת פורים ובאכילת מטעמים
שנאמר והיה משתיהם תוף וכנור ונבל וחליל ויין
וכל המרבה בזה תבא עליו ברכה : ואפילו חל
פורים בתשעה באב שנאמר ישמח אבן כמה מיני
מטעמים חייב אדם לאכל בפורים אחרים אומרים
ארבעה רבי עקיבא אומר שלשה סעודת פורים
אינה נאכלת אלא למנויו והיא נאכלת בארבעה
עשר באדר עד חצות : המלך מזמן את בני עירו
באהר באדר ונותן מקלו לאהר העם והוא מזמן
את כל בני עירו ונותן מקלו לאהר וכן בזה הדרך
ואם רבו בני העיר מונין להם שנים שנים הכל לפי
מה שהם ואם היו מעט חוזרין הלילה עד ששדתי
עשר באדר משהגיע ששדתי עשר באדר מושיבין
את המלך למלך והוא חוזר ומזמן את בני עירו
שנאמר עמי בעצו ישא ומקלו יניד לו ואומר ויעבוד
מלכם לפני הם : ונותנים מיני מטעמים הכל תלוי
בבית ואפי' עני שבישראל לא יפחות משני תבשילין :
חייב המלך לענוש את הכלי ולבזבו ממונו יותר
מדאי עד שתצא נפשו שנאמ' הן למות הן לשורשי
הן לענוש נבסין : הכל חייבין לשמח את אשתו
בפורים שנאמר ושמח את אשתו אשר לקח ואומר
קחו נשים והולידו בנים וכנורת שיהיו בנים קודמין
לבנות

לבנות באשתו אמרו קל וחומר באשת חבירו :

סליק פירקא

משנכנס אדר מאי טעמיהו דרבנן אמרי לך רבנן
ממה נפשך הוי האי דמזבן חמרא או צורבא מרבנן
או עם הארץ אי הוי צורבא מרבנן חזקה על חבר
שאינו מוציא דבר שאינו מתוקן מתחת ידו ואי הוה
עם הארץ הרבה מדקדקי באותה מצורה יותר
בתלמודי חכמים : משהגיע שלשה עשר באדר :
תנא בימי הסידים הראשונים נישנת משנה זו ואנן
עבד אנפשין דההקדוה יתירא כי היכי דלא ליגעו
באסורא דאורייתא כדתנינן ושמרתם את משמרת
עשו משמרת למשמרת והאי דנא דאי שרתו לן
באכילה מדר' עקיבא מבערינן להו ממאני משתיא
אבל ממאני מיכלא לא אלא עושה להם מחיצה
עשרה טפחים ודיו : הכוס שמשמשין בו : אמר
רב אחדבוי בר אבא דוקא בכלי חרס דהתורה
העירה על כלי חרס שאינו יוצא מידי חופיו לעולם
אבל כלי זכוכית לא מדרבי נתן דאמר רבי נתן כלי
זכוכית אין בולעין ואין פולטין ומנא אמינא ליה
מדתנינן במתניתין וכן כל שאר כלי חרש מכלל
דכלי חרש קאיוווקא מאני משתיה אבל מאני
מיכלא לא ומנא אמינא לה מדתניא במתניתין כוס
ואי סלקא דעתך שאר מאני נמי מאי אריא דנקט כוס
לימא כלים שמשמשין בהם אלא לאו שמע מינה
דומיא דכוס קאמ שמע מינה : הסעון כבוס בגדים

איבעי להו אכול מילתא פליג ד' עקיבא או דילמא
ארישא פליג תא שבע רבי עקיבא היה מתיר לכבס
במים מקל וחומר שממינה ארישא פליג שממינה
מאי קל וחומר הכי קאמר באכילה מותרת בכבוס
בגדים לא כל שכן איבעיא להו היכא דליכא חמרא
אלא למשתי במאי שטפינן כסא אי במיא הא ממזין
חמרא אי בחמרא לית להו למשתי אי לא שטפינן
כלל אתי לאמנועי משמחת פורים אמר רב ביבי
שטפינן לידה במיא ואי אמרת הא ממזין חמרא
כראמר רב פפא והוא שלא יהיה טופח על מנת
להטפוח דהא מתנשג לכל לראש הוה וכן
הלכתא: הכל הייבן בשמחת פורים: הכל לאתווי
מאי לאתווי הא דתנו רבנן העצבנים והרגונים
ומדי נפש משמחין אותם בפורים ונתנו אליהם יין
עד לשכרה שנאמר תנו שכר לאוהב ויין למרי נפש
אם שמחו מוטב זאם לאו מודיעין זאם בקוצין
וברקנין עד שיקבלו עליהן דברי חברות תני תנא
בי מדרשא קמיה דר' בון ורב ביבי ואפילו חל פורים
בתשעה באב אמרי ליה רבנן היכי דמי אחיכו עליה
רבי בון ורב ביבי אמר להו ההוא תנא אסמי אמרי
ליה אין האי מתניתין משבשתא היא חזא רב ביבי
בההוא תנא דהוה קא מהסס אל מאן דמתרגם לי
האי מתניתין אליבא דהלכתא מובילנא ליה מאני
לכי מסותא איקמד לויו ואמר דמו הני רבנן כדלא
נמירי שמעתא לא מסתיא דלא נמירי אלא דאמרי
מתניתין משבשתא היא אי לאו דנברי רבבי נינהו

מחינא

מחינא להו בסילוא דליג מבקדמא הכא במאי
עסקינן דאי עברא שתג בתליסר באדר וילדה
לשיתא ירחי וחמשה יומי דאמר היולדת לשבעה
יולדת למקוטעין ומי מדהה פורים משום עבדא
דידה אין תא חוי דאי מעברא שתא פורים
מירחא האי חמשה ירחי בציר חמשה יומי הוה הכא
במאי עסקינן דאי עבד נסן בניסן כדחזקיה והא לא
הודו לו חכמים משום הכי לא הודו לו חכמי דבא
אמרו מקדימין ולא מאחרין ובהא קא מאחד לפור
דאתי קמא בתר האי תלתין יומין כל כי האי מעברי
ואולי אין הכא במאי עסקינן לאהר שלמדו והתני
אין אשה מתעברת מביאה ראשונה וחזרת ומתעבר
הני מילי לבתר ארבעין יומין לזכר ולבתר תמניא
לנקבה אבל מקמי הכי מעברא דאי לא תימא הכי
הא דאמרינן שלש נשים משמשות כמוך מעוברת
אמאי משמשת כמוך אלא לאו שמע מינה מקמי
ארבעין לזכר או מקמי תמניא לנקבה דלא נמרה
צורתם והיינו דקאמרינן שמא עוברא סנדל דעובר
שני ממעלו לראשון לאנמוריה צורתיה אכתי שתא
ירחי בציר חמשה יומי הוה דלארבעה יומין דתרי
ניסן ועמא חד דאייר ותרי דסיון וחד רתמין ושכסרי
יומי דאדר ותמניא יומי דאב והוה להו שתג ירחי
וחמשה יומי אמר רב ביבי ישר כד שמעיה רבי בון
אמר עליה דלוי לית דין בר נש כי מטא מד זוטרא
להא שמעתא אמר הוה דרב ושמואל קא חזינא
הכא אתחוי ליה בקבוק ללוי בחלמא אמר ליה

תנוח דעתך שהנחת את דעתי כר הוּו עסקי הלך
בלק כהא שמעתא לא הוּו מסקי מינה אלא כמה
דמסיק תעלא סבי כרכא דרש לוי מאי דכתוב צום
הרביעי וצום החמישי וצום השביעי וצום העשירי
יהיו לבי יהודה לששון ולשמחה וכתוב התם ששון
ושמחה ליהודים והיינו דמתרגם רב יוסף יהון לבית
יהודה כחודאי ליומי פוראי היכי דמי בשלמא צום
החמישי כדאמרין אלא צום הרביעי היכי דמי
דאפילא שתא בשיתסר בתמוז לוי אמר דעברו אדר
באדר וניסן בניסן חלדה לשבעה ילדה למקוטעין
ומי מעברא תרתי עיבורי כהדא אין כדתניא טיפה
אחרת היתה ונחלקה לשתיים וצום העשירי היכי
דמי דילדה בעשירי ומי מאחרה כולי האי אין עד
תריסרי רחי שתא ונפק מינייה רבי בון אי בעית
אימא דנדרה שתא בניזר סתם והוּו סתם נזירות
שלשים יום ואנון לא אתו כמנין עבירה דכתיב
והימים הראשונים יפלו ואשתתח דילדה בתשיעי
יצתה בת קול ואמרה יש באן מי שראוי שתשרה
עליו שכינה אלא שאין דורו ראוי לכך יהבו רבנן
עניניה בלוי אמרו עליו על לוי שכל עוף שהי עובר
עליו נעשה גל של עצמות כמה מיני מטעמים
מאי טעמייהו דאחרי ילפי מיני זמר מרה מיני זמר
ארבע אף מיני מטעמים ד' ור' עקיבא אמר לך מכל
החי מכל בשר כתיב ואין ריבוי אחר ריבוי אלא
למעט ואשתתירו להו תלתא סעודת פורים
מאי טעמא דלמא אתי לאטנועי משמחת פורים
והיכי

והיכי דמי כגון שרבו אוכליה: המלך מזמן: הכל
תלוי בכיס וכו' והתנן הכל תלוי בלב התם בשאר
מצות דרש רוצה ואין לוויש לו ואינו רוצה אבל
מצורת פורים כל מאן דאירת ליה נכסי ניהא להו
לקיומינהו התם בטלה דעתם אצל כל בני אדם:
לא יפחו משני מיני תכשילין מנלן דכתיב ואכלתם
מעדנים מיעוט מעדנים שנים: הייב מלך לענוש את
הכילוי: מנלן דכתיב יחרק את כל רכושו ואומר
הן למות הן לשורשי הן לענוש נכסין: הכל חייבין
לשמח את נשותיהן: הכל לאתויי מאי לאתויי
זקן ששכח תלמודו מחמת אונסו: ושהיו הבנים
קודמין לבנות למאי הלכתא לבעול ולשנות
כדטמאל דאמר שמואל הרוצה שיהיו בניו זכרים
יבעול וישנה: באשתו אמרו קל וחומר באשרת
חבירו: תנא בימי חסידים הראשונים נשנית
משנה זו והאידנא דשביחי יושבי קרנרת משמח
את אשתו ודיו:

הדרן עלך משנכנס אדר

באהר

באדר משמיעין על הסכלים ועל
היץ ועל הכילאים ועל הצידים
ויש אומרי אף על האופים רבי פרנך אומר אף על
האורחים: לא ילך קמצן בדרך משנכנס אדר עד
ששרה עשר בו וכזנמי אסטנים רבי שמחן אומר
מראש אדר ועד סופו שכך הויה אומר רבי שמחן
משנכנס אדר מרבין בשמח ומקיש יציאה להבנסת

מה חכנסה בשמחה אף יציאה בשמחה: ומקום
שנהגו לעשות מלאכ בפורים עושין ומקום שנהגו
שלא לעשות אין עושין ובכל מקום תלמידי חכמים
בטלים: אין נושאים נשי בפורים מפני ביטול
אכילה ושתייה אבל מחזיר אדם את שפחתו מפני
שהיא בקיאה בתבשילין: ארבע עשרה סעודות
חייב אדם לאכול בפורים בין לילה ויום רכי בלעם
אומ' כיום פורים כלבד שהרי אמרו חכמים סעודת
פורים שנאכלה בלילה לא יצא: אודברים שאדם
יוצא בהן ידי חובתו בפורים בבשר חיה ועוף בין
צלויים בין מבושלן ובמעשה אילפס וציק קדירה
ובמיני בצק אבל אין יוצא לא בבשר בהמה ולא
בדגים וחגבים ולא בירקות: באמת אמרו ממלאה
אשה קדירה בשר ונותנת לפני האורחים ואפילו
בשר בהמה ודגים: לא תלבש אשה לאבנדי
צבעונין ולא בגדי פשתן המנוהצין: ולא תסוד
אשה מאחד עשר באדר עד ששה עשר בו להיות
יושבת תמיד בין תנוד לכירים שאף על פי שניוול
הוא לה שבת הוא לה ואף על פי שהיא מצידה
שמחה היא לאחר זמן:

סליק פירקא

באחד באדר משמיעין על הסכלים ועל היין וכו':
על הסכלים לסאי הלכתא לשמח את העצבין
דתנן כמה משמחן בפורים במאכל ושתייה אויל
מרודך אומר בסבלות והייע דכתיב יקר מחכמה
ומכבוד

ומכבוד סבלות מעט וכיצד עושין מביאין את
הסכלים ומשקין אותן יין עד שיצאו מדעת הסבלות
לדעת הוללות ומראין שיניהם וקורצים בעיניהם
עד שישא אים את סבלותם לכל לקיים מה שנאמר
גם בדרך כשהסכל הולך לבו חסר ואמ' לכל סכל
הוא ומי שלא ראה שמחה בית השואבה לא ראה
שמחה מימיו ומתניתין נמי דקתני על הסכלים ועל
היין והייע דכתיב תנו שכר לאובר ויין למרי נפש
סרס חמקרא ודרשיהו תנו שכר ויין לאובר לשמח
את מרי נפש: ועל הכילאים וכו': למאי הלכתא
מאי כילאים רמאים ואמאי מכרוזין עליהם שלא
ישעו ארת דהעם ברמיותם שכן דרבם להשתתף
עם האורחים ובאים ומקבלים מעות פורים והולכים
להם ונעביד דלא לשתתבו אורחי בהדיהו כינוניא
עכדי בנייהו והייע דכתיב אין אמונה בנשים ואפילו
ביהודים רעים אמר רבי פרנך אני ראיתי אורח אחד
שעשה כנוני עם הכילאי ונכו מעות פורים ובשכאו
לחלוק ננבו זה מזדה והכו זה ארת זרה עד שיצא
נשמתן באותרה שעה אמרו לא ישתתף אדם עם
הכילאי אפי' בשאר ימות השנה וכל שכן בפדים:
ועל הציד וכו': למאי הלכתא לצוד ציד היה או עוף
לסעודת פורי ומט מקדימין מאחד באדר מבקשור
סניא דהא פסח מצרי מקהו מבקשו אין הכי נמי ומט
מקדימין גזרה דלמ' מקלעי לי אורחי ואתי לאמנעי
משמחת פורים והא איכא אווזין ותרגולין והא
איכא יוני הדדוסורג אלא היינו טעמא דמקדימין

באחד באדר

באחד באדר כדי שירבו הצדיקים וימכרו בזול ונמי
כי המסחר טוב מוצי הפשוט מן הכיס והיינו דאמר
אינשי לרעתו של פועל מוצייה מסחר טוב בשוק
ויש אומ' מאי טעמא מקדימי כוליה האי כרישיתחיל
העם לאכול ולשמוח מראש חדש אדר דתנן
משנכנס אדר מרבין העם בשמחה: ויש אומרים
אף על האופים וכו' ותנא קמא אמאי לא תנא
אופים הני שכחי: דבי פרנך אומר אף על האורחים
אורחים מאן דכר עמייהו קרא אדכרינהו דכתיב
ומהנות לאבינוים אלא הכרזה למאי בעו אי אתו
יהינן להו ואי לא אתו לא מהייבין ומאי הכרזה
בעו אמר רבי פרנך מכריזין על האורחים שיבואו
לשמוע מקרא מגילה וכל מי שאינו בא לשמוע
מקרא מגילה איןנותנין להם מעורת פורים וכן
הילכתא: לא ילך קמצן בדרך וכו': בשלמא
קמצן מפני שהוא מדקדק ומריב עם כל אדם ומעכב
את הרבים מלעשות סעודה יפה אלא אסטניס מאי
טעמיה גמירי איסטניס סודו רע ואיצטמכיה שלו
רע ושונא את נפשו וכל מי ששונא את נפשו אינו
אוהב את חבריו והוא מצטער בראות חבורת בני
אדם אוכלים ושותים ושמחים והוא עצב שאינו
מעכל ארת מזונו והיינו דאמרי אינשי שיתין כיבי
מטו לכבא רקל חברה שמע דאכיל ולא אכל תניא
מי שבא בדרך ופגע בקמצן יסלקנו לצדדין ואינו
שואל בטלומו ומשיב בשפה רפה ובכבוד ראש
והני מילי בשאר ימות השנה אבל באדר יברח
בפניו

באחד באדר

בפניו וכמה אמר רפרס כמלא עיניו יתיב בבלעם
קמיה דרווחא וקא מבעיא ליה פגע באיסטניס מאי
אמר ליה לא שנא בעי רווחה מהו לעמוד בתוך
ארבע אמורת של קמצן בשאר ימות השנה ואם
תמצו לומר בשאר ימות השנה מותר בראש חדש
אדר מהו ביום פורים מהו תיקו רבי שמחן אומר
כתיב שמח בחוד בילדותך וכתיב א תשמח ישראל
לא קשיא כאן בשאר ימות השנה כאן בפורי' דימי
משתה ושמחה כתיב תניא חייב אדם לשמח ארת
אשתו בפורים שאף הן דהיו באותו דהנס וכמאי
משמחה בדרך ארץ רבי בלעם אומר באכילת
ובשתיה: מקום שנהנו לעשות וכו': תלמיד
הכמים אמאי בטלים והלא שמחה היא לו שנאמר
פיקודיה ישרים משמחי לב אין דהכי נמי ואמאי
בטלים מפני שאין מערבין שמחה בשמחה שמחת
תורה לחוד ושמחת פורים לחוד בעי רבי שכחן
כנון אנא ורבי בטלן שאין אנו שמחים בלימוד מהו
תיקו ועוד אמר רבי שכחן משמיה דרבי בטלן האי
צורבא מרבנן לא נפתח בעדניה באורתא דתליסר
גנהי ארביסר דלמא משכא ליה שמעתתא ואתי
לאימנועי משמחת פורים ועוד יתיב רבי בטלן וקאמ'
משמיה דנפשיה האי מאן דבעי למעבד סעודת
פורים כהלכתא ליבטיל עבידתא מריש ידה דאדר
והני נשידידן נהוג דלמא למעבד עבידתא מריש
ידה דאדר עד שיתסר בידה איתיבידה רבי עמלן
אפילו הכניסה לו מאה עכרים ומאה שפחות כופה

לה לעשות בצמר שהבטלה מביאה לידי שעמום
לאקשיא כאן בשאר ימות השנה כאן באדר : אין
נישאין נשים : הנירב עצלן מי שאין לו אשה ולא
שפחה לא יבשל בפורים מפני הטורח לכך אמרו
חכמים מחזיר אדם את שפחתו בפורים ודיקא נמי
דקתני שהיא בקיאה כתבשילין הא אינה בקיאה
לא ועוד אמר ר' עצלן קמיה דרב עמרם וקא מבקיא
ליה המבשל כרוב ותרדין בלא בשר דהא תנן בלא
בשר ולא בירקות איתחביה רבי עצלן אלוי דקורת
שאדם יוצא בהן ידי חובתו בפסח שאני פסח שהן
דברי תורה ודברי תורה אין צריכין חיזוק פורים
דברי סופרים ודברי סופרים צריכין חיזוק קרי עליה
רבי בלעם חכם עצל בעינו : ההוא דהוה יתיב
קמיה דרב שמחן ביום פורים חזייה דהוה עציב אמ'
ליה אמאי עציבת אמר ליה דלא עבידנא סעודת
פורים מפני הטורח אמר ליה סמוך אדידי לשנה
חזייה דהוה עציב אמר ליה אמאי עציבת אמר ליה
דלא עבדינא סעודת פורים אמר ליה פושע אתה
לכולי עלמא שדי ולדאך אסיר כד אזיל מקמיה
חזייה דקא בכי אמר ליה לשמעיה הב ליה בר יונה
דהא כתיב ומתנות לאביונים ואין לך אביון גדול
מזה אזל יהב ליה נזול הילא קביל אמר ליה מתי
אשהטו מתי אסיר הנוצה מתי אבשלנו טוב פרת
חריבה ושלוה בה קביר רב שמחן ואמר ליה בן
אפילה לסוס נתון אל תבקש אוכף קביל ואזיל וקא
בכי אמר ליה לשמעיה הב לי תור מבושל כדי
שלא

שלא יאמרו לא קיים רבי שמחן ומתנות לאביונים :
ארבע עשרה סעודות : תנא רב מרדכי אמר עשרי'
וארבעה מיני סעודות נאמרו למשה בסניני וכולם
חייב אדם לעשותם בפורים ואלו קשטי ומולייתות
וטורטולי רקיקים וטורטוליקי ומושטצולי טקאטו
וכיסנן ואתיניאו בשר איל בשר צבי בשר יחמור
בשר אווזין בשר ררנגולין בשר יונים בשר תור
ונזל ברבורים אנטרי פאכני פרדיצי פולקי קוליוצי
וקטורניציאי תנא הוסיפו עליהם הלביבו והמקרוני
זהקרישני כדברי רבי אכלן רב רעבתן אמר אין
פוחתין מהן אבל מוסיפין עליהם הרבונה הכרים
אומר ר' זון פוחתין מעשר ואין מוסיפין על עשרים
וארבעה כנגד עשרים וארבעה מתנורת כהונת
אינמי כנגד עשרים וארבע ספרים וכן היה הרבנות
אומר אפילו עני שבישראל לא יפחתו לו מעשרת
מיני מזונות כנגד עשרת בני המן איבעיא להו
לשתיה מהו מי שיעור נתנו חכמים אלא רב שתין
אומר אין שיעור לשתיה רב אכלן אמר יש שיעור
לשתיה מתיב רב שכרן והכתיב והשתיה כדת אין
אונס קשיא לרב אכלן קשיא בעי התך מהו למזוג
היין עם המים בפורים רב שכרן אמר אסור והא תנן
מערבין לנזי ביין ולוישראל בתרומה מאי לאו מערבין
מוזגין לאו מאי מערבין יין לבן ביין אדום מאי טעמא
כדי שלא תשתכח תורת עירוב מארצינו : או דברי'
וכו' ובשר בהמ' מאי טעמ' לא מפני שעומדת על
האסטומכא והתנן רבי הלל הרופא אומ' אין אוכלין

כאחד באדר

בפורים אלא דברים הקלים להתעכל כדי שיאכל
אדם ארבעה עשרה סעודות בפורים כדברי רבי
בלעם איתיבירי נרנן לרבי הלל והרי מיני בצק
אינם קלים להתעכל והם מותרין דתנן ובמיני בצק
אמר לו רבי הלל מה למיני בצק שכן אינם נאכלין
אלא לתיאבון תאמר בבשר בהמה שאינה נאכלת
לא לתיאבון וגמירי כל דבר שאדם אוכל לתיאבון
הוא קל להתעכל איתיבירי רבי אכלן כי תאודה
נפשך לאכל בשר בכל אורת נפשך תאכל בשר
ומכאן אמרו חכמים אין אוכלין בשר לא לתיאבון
הנימילי בבשר חיה ועוף שאינם נמצאין בישוב
ודמיהן יקרים אבל בבשר בהמה מצויה היא דכתיב
והעורבים מביאין לחם ובשר בבקר ולחם ובשר
בערב והיינו דאמרי אינשי דהבשר שר מכל
מיני מאכל ובמערכת אמרי תבשיל בלי בשר
כבירת בלי אשה הילכתא מאי רבי יוס טוב
אומר הלכה כרבי הלל וכן אמר רבי עתיין הלכה
כרבי הלל וכן הלכתא כרבי הלל גופא רבי הלל
הרופא אומר אין אוכלין בפורים אלא דברים הקלים
להתעכל כדי שיאכל ארבע עשרה סעודות ביום
פורים איסמאיים או חולה שרוצה לאכול ארבעה
עשרה סעודות ביום פורים אין מונעין אותו ואפילו
עשרים וארבעה מיני סעודות הכתובים בסעודות
פורים מכולם מאכילין אותו ואני ערב בדבר שלא
זיק לו מפני שסעודת מצוה היא ומצטרפת לטובה
ואינה מצטרפת לרעה: ולא בבשר דגים וחגבים:

ובבשר

כאחד באדר

ובבשר דגים וחגבים מאי טעמא ליה מפני שהם
יקרים וקרין והזמן קר והיוקר מבלבל את הלב
והקור מבלבל את האסטמוכ ואי אכיל להו בפורים
אתי בהו לידי סכנה: ולא בירקות: מאי טעמא
שנא ימלא אדם כריסו מהם ואין בית הבליעה
פנוי לאכול ארבע עשרה סעודות שנתחייב בהן
ואתי לאמנועי משמחת פורים: באמת אמ' חכמים
זכו: מי שרו והתנן אבל אין אדם יוצא לא בבשר
בהמה ולא בבשר דגים וחגבים ולא בירקות קשיא
בהמה אבהמה קשיא דגים אדגים בהמה אבהמה
לא קשיא כאן ברנול בה כאן בשאינו רנול בה אי
נמי הא בדקה הא בנסה דגים אדגים לא קשיא הא
בררבי הא בזוטרי ררבי אסורין זוטרי מותרין
שהרי אמרו חכמים דגים קטנים מפרין ומרביין
ומכרין כל גופו של אדם: לא תלבש אשה וכו':
תנו רבנן לא תסוך אשה בפורים ולא תעדה כליה
אלא יושבת בין תנור וכירים ר' זוהמי אומר מראש
חדש אדר עד ששה עשר בו דתנן ללא תלבש
אשה בגדי צבעונין ולא בלי פשתן המנוהצי מראש
חדש אדר ועד ששה עשר בו מאי טעמא שלי
היא יוצאנית אלא שתהא יושבת המיד בכיתה
בין תנור וכירים ועוסקת בסעודת פורים וגמירי אין
אשה יוצאת מפתח ביתה בבגדי הבישול מפני שהן
מלאין עשן ואמר רבי נחתום בנות ישראל הן החמירו
על עצמן שאפי' רואות טיפת עשן כחרדל בבגדיהן
מקצו אותן לבישול ואינן יוצאות עמהם מפתח ביתם

העשיר

וכן אמרו חכמים כוונים שבשל בהם קריה לרבו
אל ימוזג בהם כוס לרבו והאשה אין דרכה לצאת
עד שתהא מקושטת כהלכתה בעי רבי יום טוב
אשה חשובה מאי בתר דבעיא הדר פשטה אי
אשה חשובה היא תלבש כרצונה ותסור כרצונה
דלא אתיא לאמנעי משמחת פורים וכלכר שיהו
עבדיה ושפתותיה בקיאין ובקיאיות כהלכות פורים
כהלכתן :

הרהן עלך באחד באחד

העשיר

שדרכו לאכול כשר היה ועוף
בכל יום בפורים ישנה חידה
הניל לאכול צלוי ואכל מבושל מבושל יאכל צלוי
רבי שכתן אמר היה רגיל לשתות בארבעה כוסות
ישתה בשמנה בשמנה ישתה בששה עשר רבי יום
טוב אמר היה רגיל לשתות בכלי זכוכית ישתה
בכלי כסף בכלי כסף ישתה בכלי זהב שנה ושקות
בכלי זהב : העושה ייגמולין לפורים לא יעשנה
קודם התענית שלא תפיג טעמה ולא ישים בתוכה
פלפלין דברי רב שקה רב שתיין אמר לא ירבה
בה דבש מפני שמטממת את הוורדין ואין אדם
יכול לשתותה וכן הוא אמר אכול רבש הרבורת
לא טוב : מי שיש לו יין מתוק פטורמן היגמולין
דברי רבי הלל רבי שבאי אומ' חייב משום פרסומי
ניסא : השוכר את הפועלים בפורים חייב במזונות
אשתו ובניו ר' הלל אומ' הפוחת לא יפחות משלטה
והמוסיף

העשיר

והמוסיף לא יוסיף על שבועה רבי שבאי אומר הכל
כמנהג המדינה : האוכל סעודת פורים ביחוד יצא
דברי רבי שבאי רבי הלל אומר לא יצא : שבת
הסמוכה לפורים אוכלין מעין סעודת פורים דברי
רבי יום טוב רבי שבתי הפרנס אומר כל מי שאינו
אוכל בשתי שבתות הללו מעין סעודת פורים אין
לו חלק בעולם הזה ומעשה בבת שבע אשת רבי
שבתי הפרנס שעשתה מעין סעודת פורים בשבת
שלפניה ולא בשבת שלאחריה והודה לה רבי
שבתי : אין אוכלין מיני פירות כפורים ולא מיני
קטניות רבי טרפון אומר אף לא בני מעים שכך
אמרו חכמים בני מעין לאו בשר נינהו ודאכלינהו
לאו בר נש : חייב אדם לשתות בפורים כפליים
כמנהגו דברי רבי שתיין רבי שכתן אמר אין שיעור
לשתיה אלא שותה והולך עד שלא יכיר בין ארור
המן לברוך מרדכי :

סליק פירקא

העשיר

שדרכו לאכול וכו' : אי זהו
עשיר השמח בחלקו דברי רבי
שמחן רבי קמצן אומר מי שנולד עשיר מרגליה
כפומיה דרבי קמצן אין אדם יכול להתעשר אלא
אם כן יצמצם בהוצא שנאמר וקובץ עליד ירבה
וכן אמרו חכמים הרוצה להתעשר יעסוק בבהמה
דקה איתביה רב שמן והא כתיב ויד חרוצי העשיר
וכתיב עשר תעשר עשר בשביל שתתעשר קשיא

העשיר

לרבי קמצן קשיא אמרו עליו על רבי קמצן שכל ימיו היה לובש בלאות ואוכל פרת סובין ושותרה תמרין עד שקיבץ ממון גדול וביום מיתתו הלך בנו וקברו באשפוז וחזר לביתו ולבש כתונת פסים וכלי מילת לקיים מה שנאמר יכין רשע וצדיק ילבש באותה שעה אמרו אי זהו עשיר השמח בחלקו והיינו דאמרי אינשי לרב טב לא הפלח ולבר ביש לא תצלח: העושה ינומלין לפורים: מאי ינומלין קל דירא בלעז וברומי קורין אותה פוא'ישון וכיצד עושין אותה רבי הלל הרופא אומר מביאין שלש סאין יין רומי לבן ושלשת לוגין רבש אדום וקנמון בשם וזנגביל וברכוס ושאימיני בשמי'פקעמשקלם כולם שחוקים הדק ומביאין קנדה מרוסם ושורפין אותם כולם בכלי אבן גדול או בכלי עץ גאו כלי חרס כאשר יטרוף אדם הבצים בקערה עד שיהיה הכל מעורב כהלכתן ואחר כך מביאין את המסננת ומסנן אותה עשרה פעמים או יותר כפי מה שהוי' רואה עד שיהי צלול ואדום ומזהיר ככוכב ובפורים מאי טעמא: איתקון זכר לאסתר המלכה שפניה מאירין ומזהירין ככוכב וכן אמר הרבונה הסרים למה נקרא שמה אסתר שפניה מאירין ככוכב שכן בכרכי הים קורין לכוכב אסתר והלועזי שבמדינת רומי קורין לאסתר קלרא שטילא רבי התך אמר שצריך להיות בה מור ומן מור זכר למרדכי מן זכר להמן מסייע ליה לחרבונה כתיב במדרש אסתר ביום שהלכה אסתר להתהנן לאהשורוש ולבקש

מלפניו

העשיר

מלפניו על עמדה המלך יושב על כסא מלכותו והכסא רצוף ומצופה באבנים טובות ומרגליות שאורם מאיר ומזהיר עד פרסה ובהגיע אסתר לפני שער המלך כהו כל האבנים ואספו נונהם והמלך נפל על אפיו ארצה ולא היה בו כח להביט כי פניה מאירין ככוכב ואז הושיט לה המלך את שרביט הזהב והיא כסתה פניה והמלך קם על רגליו וישב על הכסא לכן אמרו חכמי עושיין ינומלין לפרי'זכר לאסתר: מי שיש לו יין מתוק: מאי טעמא דרבי הלל מפני שטעמו כטעם ינומלין אמר לו רבי שבאי והרי כמה יינות מתוקים שאין להן טעם ינומלין אימא והוא שיש לו טעם ינומלין והלא אין מראה יין מתוק כמראה ינומלין אימ' והוא שיש לו טעם ומראה כיינומלין אמר לורבי שבאי אם כן נתת דברך לשיעורין יאמרו כל היינות מתוקין אסורין ויינות הלל מותרין קשיא וזה אחד מן הדברים שהודה לורבי הלל לרבי שבאי והלכתא כרבי שבאי איבעיא להו יין ביתו ויינומלין מהו יין ביתו עדיף משום שלום ביתו או דלמא יינומלין עדיף רבי שלמן אומ'יין ביתו עדיף משום שלום ביתו ר' שבאי אומ'ינומלין עדיף משום פרסומי ניסא והיינו דכתיב אין שלום אמר ה' לרשעים מתוב רבי שכרן תנן ולא ישים לתוכה פלפלין דברי רב שקה'ר' שתין אומר אף לא ירבה בה דבש בשלמא דבש כדקתני טעמ' אלא פילפלין מאי טעמא מפני שמי'בש את הנרון אדרכה מעבל את המזון ומביא את הצמא ואין לך

העשיר

דבר בפורים גדול מזה אמר לו רב שקה לזה יאמרו
ניתנה תורה לשיכורים כך מקיבלני מרבי הלל
הרופא שהפלפל חסויכש ומבעיר את הצמיושורף
את הגרון ואתי ביה לידי סכנה וכן הלכת' : השוכר
את הפועלים : ומי עבדינן מלאכה בפורים אין
במקום שנהגו דתנן מקום שנהגו לעשות מלאכה
בפורי עושין אינמי במקו שאין עושי וכגון שהשכירן
לקלוף אגוזים או בוטנים ושקדים לסעודת פורים :
ולא יפחות לו : מכאן אמרו המשיביר עבד עברי
לעצמו כמשכיר ארון לעצמו : רבי הלל אומר :

מאי קאמר הסורי מחסרא והכי קתני המזמן ארת
האורחים בפורים לא יפחות משלשה ליטרא בשר
בקערה והמוסיף אל יוסיף על שבעה דברי רבי
הלל מאי טעמא כדי שלא יכסה המרק את הבשר
וכי יכסה המרק את הבשר מאי הוידלמא אתי ביה
לידי סכנה באי סכנה אמר ר' הלל אני ראיתי אורח
אחד שיטמו לפניו קערה ביום פורים שהמרק כסה
את הבשר ונסבור הוא שאין בשר בקערה והיה
ממתין שם עד שיביאו לפניו קערה אחרת עם בשר
והמתין עד גוש וכשראה שאין מביאין אמר שמא
הבשר מעטוידד לקרקעית הקערה ואי אפשר
ללוקחה בלירשות ומכמורות מה עשה קם מעל
השלחן ופישט כל בגדיו וירד תוך הקערה לטוט על
המרק למצא הבשר וכמעט שלא נטבע בתוכה
באותו היום התקין רבי הלל שלא יפחות בקערה
פחות משלשה ליטרא בשר משום מעשה שהיה

ולא

העשיר

ולא יוסיף על שבעה מאי טעמא שליג לקלקל
האסטומכא : האוכל סעודת פורים : יתיב רבי
טבאל וקא דרש לה בפירקא אוכל אדם סעודת
פורים ביחוד כדברי רבי שבאי ואפילו לכתחלה
איתיביה ר' עובדקא ואפילו לכתחלה והתנן האוכל
סעודת פורים ביחוד יצא דברי רבי שבאי רבי הלל
אומר לא יצא ואפילו רבי שבאי דשרי לא אמר לא
בדיעבד והיינו דקתני האוכל הא לכתחלה לא :
אמר לו רבי טבאל הא יהוד דקא אמינא לאו יחיד
דווקא אלא יחיד בליג אורחים ואשתו ובניו עמו
הא יחיד ממש לא דכתיב טובים השנים מן האחד
וכן הלכתא : ויחיד מאי תקנתיה : לשתתף עם
הבריה ולכיכול בהדיה ורב תחליפא אמר מחליף
יחיד סעודתו עם חברו ופטור דמשום שינוי הויג
והא עבד שינוי רב טוביה אמר כל המשנה ידו על
התהתונה ולית הילכתא כרב תחליפא : שברת
הסמוכה מלפניה אוכלין מעין סעודת פורים דברי
רבי יוס טוב רבי שבתי הפרנס אומר בין מלפניה
ובין מלאחריה תניא רבי יוס טוב אומ' לעולם יאכל
אדם מעין סעודת פורים בשברת הסמוך לפורים
מלפניו מאי טעמא מפני שקורין בו פרשת זכור
וכתי' זכור את אשר עשה לך עמלק זכרתו באכילה
ובשתיה וכן אמרו חכמים זכור את יום השברת
לקדשו וזכרתו מאהר שבא להשביהו כדי שיבורר
מנה יפה לשתות ומנה יפה לפורים : רפי שבתי
הפרנס או' : מעשה לכתור הסורי מחסרא והכי

העשיר

קתני רבי שבתו דהפרנס אומר כל מי שאינו מכין מערב שבת של זכור מעין סעודת פורים עבור שתי שבתות אין לו חלק בעולם הזה ומעשה בבת שבע אשת רבי שבתו הפרנס שהכניח מערב שבת של זכור מעין סעודת פורים עבור כ' שבתות ואכלורה בשבת אחת והודה להרבי שבתו ואמר רבי שבתו היא דידן ברתיה רבי נשיאה הוות וקורין אותה קר דילנית ואם לאו דחורת דעבדן הכי בכי נשא לא הוות עבדא יתיב רבי אברהם אדום קמיה רבי שבתו אבוה וקא בעי מי שאין לו חלק בעולם הזה אין לו חלק לעולם הבא או לא אמר ליה אמטול לך משל למה הדבר דומה למלך שיש לו פלטיין גדולים ולפניו הפלטיין בירת שער אכסדרא ומרפסת בית ועלייה פרוזדור וטרקלין ביה אדם אחד שרוצה ליכנס לטרקלין ואינו יכול ליכנס שם אא אם כן נכנס שם בית שער אכסדרה ומרפסת בית ועלייה ופרוזדור והעולם הזה דומה לפרוזדור לפני העולם הבא התקן עצמך לפרוזדור כדי שתכנס לטרקלין ומיד כששמע רבי אברהם אדום כך הלך וקנה נכסים רבים והפצים נאיו ואכל ושתה וראה טוב בחייו וקבל חלקו מן העולם הזה כדי לקנות חיי העולם הבא מרגלא בפומיה דרבי אברהם כך מקובלני מבית אבי אבא שכל מי שאין לו חלק בעולם הזה אין לו חלק בעולם הבא ומי שיש לו חלק בעולם הזה יש לו חלק לעולם הבא: אין אוכלין: תניא רבי בנימן בר יצחק אומר כל

העשיר

כל האוכל מיני פירות בפורי הרי זה מתחייב בנפשו מרגלא בפומיה דרבי מאיר בר בנימן ברבי יצחק בשר שר מכל מיני מאכל והרוצה לידע טעם בשר לא יאכל אותו כי אם בשל מבושל במים ולא יוציאנו מן הקדרה עד דכי ננע כיה מיתלח ונפיל תילחי תילחי אמרו עליו על רבי בנימן ברבי יצחק שבל פורים ופורים דהיו מביאין לו סכל מן השוק והיה משקהו יין ורוחץ אותו ביין עד שהיה מנבח ואומר דברים שלא היו ולא נבראו והיינו דתנן על הסכלים ועל היין ומעשה בפורים אחד שלא מצא סכל בשוק והביאו לפניו אורח אחד שהיה חצי שומה והשקהו יין ורוחץ ראשו ופניו ביין עד שלא ידע בין ארור המן לברוך מרדכי כד אתא רבי בנימן לבי מדרשא בעו מיניה מהו לעשות אירא בפורים אמר לא מבעיא בפורים דמותר אלא אפילו בשאר ימורת השנה מותר והני מילי בעת שכרות אבל שלא בעת שכרות לא בראש השנה וביום הכפורי מהו לא הוה בידיה אזל ושאל לבי מדרשא פליגי בה תרי אמוראי חד אסר וחד שרי והלכתא כמאן דאסר מאי אירא אמר רב מרדכי ארור המן ואף על פי שאין ראיה לדבר זכר לדבר שנאמר אכרז לי יעקב אל תיקרי ארה אלא אירא רבי שמחה אמר אני ראיתי את רבי בנימן ברבי יצחק שעשה אירא בשכונתו בפורים והיאך עשה הלך וקימץ כל בני שכונתו לפניו ביתו והעלה אדם אחד במעלה וצווק בקול גדול ואמר אירה איררה איררה עד שנשמע

העשיר

קולם למרחוק עשר פרסאות והעיר כולה צהלה
ושמחה ואויצא בהור אחד ששמו תאנים ושת
חצוצרות בידו ובחור אחד ששמו טבאל ושופר
בידו השופר מאריך והצוצרות מקצרות וכל העם
הואים את הקולות ושומעין את התרועות נקלו
במקהלות הבילות הבילות ואז שמע משיח ושמח
וכסבור שעת גאולה הוא והגיע הקץ כמה שכתוב
והיה ביום ההוא יתקע בשופר גדול וכמעט שלא
בא משיח באותו היום יצתה בת קול ואמרה קיים
רבי בנימן מצות האירה כהלכתא : חייב אדם
לשתות בפורים : יתיב רבי מנחם ברבי בנימן בבי
מדרשא וקא מיבעיא ליה מהו למזוג את הינומלין
בפורים רבי קמצן אומר מותר רבי שמחן אומ' אסור
איתיבי רבי מנחם לרבי קמצן והרייין שאינו חשוב
בינומלין ואסור שאנייין שמוזגתו אסור מן התורה
שנאמר סובאך מהול במים איכא למיפרך מה לייך
שכן אינו משכר תאמר בינומלין שכר יוכיה איכא
למיפרך מה לשכר שכן אינו נמצא בכל מקו' תאמר
בינומלין תירוש יוכיה שנמצא בכל מקום ואסור
אף אני אביא ינומלין איכא למיפרך מה לתירוש
שכן הוא מתוק תאמר בינומלין נמירי בינומלין נמי
מתוק הוא או נוטה למתוק הצד השוה שבהן שהו'
מתוק וטהור בכל מקו' ואין מוזגין אותו אף אני אביא
ינומלין שהוא מתוק ונוהג בכל מקום ואין מוזגין
אותו וכן הלכתא :

הודן עלך העשיר

פורים

פורים

שחל להיות בשבת אוכלי' סעודת
פורים בו ביום אבל מגילה לא
קרינן אלא כפרים ועיירות גדולות מקדימין וקורין
ליום הכניסה ומוקפין חומה למחר : הכל חייבין
בסעודת פורים כהנים ליום וישראלים גרים נשים
ועבדים שאף הם היו באותו הנס : כרכין המוקפין
חומה מימות יהושע בן נון אוכלין סעודת פורים
בחמשה עשר באדר כפרים ועיירות גדולות ביד
בו : אכלו סעודת פורים באדר ראשון ונתעברה
השנה אוכלין אותה באדר השני שאין בין אדר
הראשון לאדר השני אלא מקרא מגילה ומתנרת
לאביונים הא לענין אכילה ושתיה זה זה שוין :

סליק פירקא

פורים

שחל להיות בשבת וכו' : תנו
רבנן ארבעה עשר שחל להיות
בשבת כפרים ועיירות גדולות אוכלין סעודת פורים
בו ביום דברי רבי בלעם רבי קמצן אומר אין אוכלין
בו ביום אלא חצייה וחצייה משיירין אותה למחר
שכן בני הכרכין קורין את המגילה למחר איתיביה
רבי בלעם והרי מקרא מגילה שהכפרים מקדימין
ליום הכניסה מקרא מגילה מקדימין וסעודת פורים
מאחרין אין הכי נמי דתניא באילו אמרו מקדימין
ולא מאחרין במקרא מגילה ותרומת שקלים הא
סעודת פורים וסעודת ראש חדש מאחרין ולא
מקדימין איתיביה ר' עמרם מי שנדרו לו טול ביצה

היום או תרגולת למחר ישול ביצדה היום ולא
 תרגולת למחר שנאמר אל תתחלל ביום מחר כי
 לא תדע מה ילד יום וקשיא לרבי קמצן אמר ר' לא
 שמייעא לי כלומר לא סבירא לי דהא כתיב והיה
 כזה יום מחר גדול יותר מאד הלכתא מאי רבי עכן
 או הלכה כרבי קמצן רבי שמחן אומר הלכה כרבי
 בלעם והלכה כרבי בלעם הכל הייבין הכל
 לאתויי מאי לאתויי חרש שוטה וקטן שאף הם היו
 באותו הנס מתיב המן בשלמא קטן היה באותו
 הנס דכתיב טף ונשים ביום אחד לא חרש ושוטה
 מאן דכר שמייהו אמר ליה רב מרדכי מי סברת
 חרש טאיט שומע ואינו מדבר האי חרש דקאמר
 שמדבר ואינו שומע והרי הוא כפיקח לכל דבריו
 אמר ליה המן מכל מקום שוטה קשיא אמר ליה רב
 מרדכי האי שוטה נמידקאמר חצי שוטה איתביה
 המן לרב מרדכי והתנן הכל כשרין לקרות את
 המגילה חוץ מחרש שוטה וקטן ואי כדקאמ' אמאי
 אינם כשרין קשיא חרש אחרש קשי שוטה אשוטה
 חרש אחרש לא קשיא הא חרש שמדבר הא חרש
 שאינו מדבר שוטה אשוטה נמי לא קשיא בחצי
 שוטה הא בכלייה שוטה מתיב המן אי חרש שאינו
 מדבר מאי למימרה פשיטא אי אינו מדבר היאך
 קורא אמר ליה רב מרדכי חרש כדי נסברה אידי
 דקא בעי למיתנא שוטה וקטן תנא נמי חרש הדר
 קושיין לדוכתיה מכל מקום שוטה קשי זאי אמרת
 מאי שוטה חצי שוטה נוחא אלא אי אמרת כולית
 שואטה

שוטה פשיטא היאך יקרא קשיא עמלק אמר הכל
 לאתויי מאי לאתויי טומטום ואנדרוניוס קפיד המן
 ואמר ליה זקן אשמאי מאי קבעית הכא זיל לארעא
 דרומא דהוגא אתריך שנאמר עמלק יושב בארץ
 הנגב וכי במגילת אסתר טומטום כתיב ברה או
 אנדרוניוס כתוב בה אמ' לו עמלק זרע מרעים הא
 למדת ראשית גוים עמלק אמר ליה שפיל לסופיה
 רקרע ואחריתו עדי אובד אמר לו עמלק בן אלף
 תועבות עליך נאמ' ואחריתו עדי אובד שאתה מבני
 בני ובני בנים הרי הם כבני ואיזהו אחריתו של אדם
 הוי אומר אלו הבנים מיד יצא המן לתרבות רעה
 ומרדכי ידע את כל אשר נעשה ידע מאי ידע שוצא
 המן לתרבות רעה ושמה בלבו לפי שהיה מלבין
 פניו בדים ובמאי בקושיות והיכי עביד הכי והכתי'
 בנפול אויבך אל תשמח ואמר רבי מימי לא שמחתי
 בתקלת חבירי הא בחבר הגון הא כהב שאינו הגון
 הלך ונשתמד ונעשרה שר השרים ושני למלך וכל
 העם כורעים ומשתחוים להמן בצווי המלך אין
 מרדכי כורע ומשתחוה לו שהיה לו שטר למרדכי
 על המן שקנהו לעבד עולם בצלילי שעוריו וכתותי
 לחס אמר עבד למי נכסין למי מרננין כולי עלמא
 בתריה דהמן ואמר דין עבדא דמרדכי דין עבדא
 דמרדכי אז כעס המן והיינו דכתיב וימלא המן על
 מרדכי חמה אמר לא די שאינו כורע ומשתחוה לו
 אלא שמספר בגנותי בפני כל אדם מה עשה אותו
 דשע לא רצה להנקם על מרדכי לבדו אלא על כל

ישראל שנאמ' ויבנו בעיניו לשלוח יד במרדכי למדו
 ואימתי קנה מרדכי להמן לאחר שנשתמר קודם
 שעלה לגולה מעשה שהיה ששלח אחשוורוש
 את חיילותיו על עיר אחרת ששמה כפר מורינוס
 ועמדו עליה שלש שנים במצור והיה אוהל
 המן סמוך אל אוהל מרדכי וימא' חד חזייה
 מרדכי להמן דקא עציב אמר ליה אמאי עציבת אמ'
 ליה לית לי מזוני אית לך זוזי אמר ליה לא אית לך
 סוסיא אמר ליה לא אית לך נכסי אמר ליה לא לית
 לי אלא בר חמרא ולית לי לא תיבנא ולא כיסתא
 למיתן לה אמר לו מרדכי גם הבן גם מספוא רב
 עמנו גם מקום ללון לזיף לן מר אמר ליה הב לי
 משכונא לית לי קנה אותי ואת אדמתי ללחם אמר
 ליה עבד לי שטרא עבד לי יהב ליה מרדכי תיבנא
 וכיסתא לחמרא ולחמא לפום מפלא וקנהו לעבד
 עולם והיו קודין אותו עבדא אכיל נכסי לאח' שעלה
 המן לגולה אמר ליה למרדכי הב לי שטרא וקביל
 מנכסידמי ערכי כעידן וביני אמר ליה מרדכי הב לי
 כרה שתא אמר ליה אי כרה שתא כל נכסי שלך
 כדאמרי אינשי ערך הארס כפי עשרו אמר ליה אין
 עבדא דמאן נכסי דמאן אזוימלא המן על מרדכי
 חימה וזהו שאמר המן ליועציו ולזרש אשתו וכל זה
 איננו שוה לי אמר לו ורש אשתו שוטה בדן אתה
 עומד עמו לך ותלה אותו ולית דין ולית דין שאתה
 משנה למלך ומי יאמר לך מה תעשה אמר לה ואם
 אתלה אותו ישאר זרעו והוא קנה אותי לעבד עולם

לו ולזרעו אחריו וכן כתוב בשטר ואם הוא ימורת
 השטר ישאר אמרה לו זרע עמלק הדיוט בן הדיוט
 בן דרכם של מלכים שכל מי שעלה לגרדום לירון
 ונפסק דינו למות כל נכסיו משועבדין למלך ואתה
 שיני למלך ותקבל השטר עם כל נכסיו ותצא
 לחירו והוא קבל עצתה כדכתיב וישב הדבר בעיני
 המן ויעש העץ האי ויעש העץ יש אומרים העץ ממש
 ויש אומרים נראו לו דבריה וקבל עצתה דרש רבי
 שקרן מאי דכתיב ותאמר אסתר אם על המלך טוב
 יבא המלך והמן היום אל המשתה מרזראתה
 אסתר לקרוא המן א המשתה אמרה אני יפת תואר
 מיד שיראה המלך שאני מקרבת את המן להראות
 לו אהבה ופנים שוחקות מיד ישור לו איכה ויקנא
 בו שכשם שאין האשה מקנא אלא בירך חבירתה
 כך אין האישה מקנא אלא בירך חבירו וכן אמרו
 חכמים קנאתו במלך קנאתו בשרים שמיד שראה
 המלך שזימנה אסתר את המן במשתה הראשון
 מיד קנא לו והיה לבו עליו והיינו דכתיב כלילדה
 ההוא נרדה שנת המלך שהיה מקנא אסתר על
 דבר המן והמן על דבר אסתר והדר שנתו מעיניו
 ומיד קם ממשתו לראות ולהשב על המן לקונסו
 מיתה והיינו דכתיב ויאמ' להביא את ספר הזכרונות
 לפני לראות אם כתוב שם שום מלשינות על המן
 שיוכל לענוש אותו ולא מצא אבל מצא כתו אשר
 הניד מרדכי על בנתג' ותשולא היה חושש בדבר
 יצתה בת קול ואמר מרדכי זה שונאו של המן הוא

פורים

מיד ויאמר המלך מה נעשה יקר וגדולה על מדרכי
 על זה ויאמרו לא נעשה עמו דבר והיינו דכתיב וימצא
 כתוב מצא לא נאמר אלא וימצא כתוב על ידי בת
 קול והיינו דאמרי אינשי לא מאהבת מדרכי אלא
 משנאת המן מרוב שנאה וקנאה שהיה כלבו של
 אהשוורוש על המן חשב להגדיל את מדרכי והיינו
 דכתיב מה לעשות לאיש אשר המלך הפך ביקח
 ובעת שהלטינה אסתר את המן ואמרה איש צר
 ואויב המן הרע והזרוע כעס המלך מאד כדכתיב
 והמלך קם בחמתו ממשנתה היין גינת הביתן והיה
 לבו נדון בקרבו ויוצא ונכנס מן החצר לגינת הביתן
 ומגינת הביתן לחצר מפני שלא היה מוצא פתח
 לקנוס בו מיתה לפי דיני אומות העולם שהי' משיב
 המן אמנם כי חשבתי על היהודים לאבדם אבל
 לא עשיתי וגם כשראהו נופל על המט' אשר אסתר
 עליה כעס ואמר הנם לבבוש את המלכה עמי בבית
 מאי עמי בבית בלא עדים שאלו היה שם עדים היה
 קונם אותו מיתרת נואף זה ויקצוף המלך מאד
 וחמהו בעררה בו ויקצוף המלך כאד שנסתר עם
 המלכה לאחר שקינא בו וחמתו בערה בו שלא
 מצא עדי סתירה אז באו לפניו שני עדי שם האחד
 שקרן ושם השני כוזב והעידו לפניו שראו את המן
 קודם שעל הגדולה שהיה גונב ומלטסם ארת
 הנדירות ביערים ובאיסטראות אז שמח המלך ואמר
 זרה היום שקיויתי מצאתי ראיתי ועדין לבו נדון
 בקרבו והי' רא' לפסוק את דינו ברבי שמא ימצ' עור
 כנגדו

פורים

כנגדו אז יצא חרבונה חכרים ואמר מה אתה עומד
 ומצטער הנה העץ אשר הכין למדרכי אין לך אלא
 לצות ולפסוק את הדין שיתלה שהרי העידו עליו
 שננב אז שמח המלך וצוה לתלותו שנאמר ויאמר
 המלך תלוהו עליו וכך הוא אומר ויתלו את המן על
 העץ אשר הכין למדרכי וחמת המלך שככה והיינו
 דכתיב על כן קראו לימי האלה פורים על שם הפור
 מאי על שם הפור על שם הגנב שכן במדיני אנקונה
 קורין לגנב פורו: מתני' ברכין חמוקפין חומה
 מימות יהושע בן נון וכו': מאי קרא דכתיב על כן
 היהודים הפרזים היושבים בערי הפרוזות עושים את
 יום ארבעה עשר ומדפרזים בארבעה עשר כרכים
 בחמשה עשר דהא כתיב להיורת עושים ארת יום
 ארבעה עשר לחדש אדר ואת יום המשה עשר בו
 בעי רב אכלן בן עיר שאכל סעודת פורים כהלכתה
 מותר לאכול ארבעה עשר סעודות בחמשה עשר
 מיקא עבד משום כל תוסוף אי לא רבי קמצן אומר
 אסור דהא כתיב ולא יעבור רב רעבתן אומר מותר
 דהא כתיב ולא יעבו' אדמשה עשר כתיב אתו שאו
 לבי מדרשא יתבי לתמן רבי שמחה ורבי יום טוב
 לא הוה בדיהו אדהכי אתא ר' בלעם שאו מקמיה
 מהו לעשות פורים ב' ימים אמר להו שרי דהא
 פורים כתיב מעוט פורים שנים ולא אמרן אלא יום
 יד וכו' אבל מקמיה הכיולכתר הכי לא דהא
 כתיב ולא יעבור יתבי רבי בנימן בר יהואל בני
 מדרשא וקא בעי מהו לרכוב על הסוס בפורי ולרוץ

ולשמוח בעצי ברושים ועצי אלונים ר' שמחן אומר
 מותר אמר ליה רבי בנימין רשות לא קא מבעיא כי
 קא מבעיא ליה חובה או מצוה לא הוה בדיה אתא
 לקמיה דרבי נחמני אמר ליה רבי נחמני לך רוכב
 אנכי ולא בן רוכב אנכי כי רופא אנכי וכול שמים
 אול שאיל לבי מדרשא אחריתי הוה קאי תמן רבי
 שמחה ורבי יום טוב רבי שמחה אומר מצודה רבי
 יום טוב אומ' חובה ולית הלכת ככל הני שמעתתא
 לא כי הא רוכב אדם על הסוס בפורי ועצי ברושים
 ביהו ורין בכל כחו ומנענע באנא הושיעה נא כלב
 ולא לכל אמרו א לרוכבי שהם בקיא במלאכתם
 ומכבדים את ישראל בסוסיהם : מתני אבלו
 סעודת פורים באדר ראשון וכו' : בעי רבי שחקן
 מהו לשחוק בקביאות בפורים אמר רבי שמעון
 השיכור אני ראיתי מקום אחד במדינת חמי שהיו
 שוחקים שם בפורים והיו קורין אותה סקקדי ולי
 דכרינא אי בקוביאות אי בנרד שיר אי באיסקוטרי
 רבי חמסן אומר מטם ראיה אין מביאין ראיה
 מהאסקקדי שאפילו בשאר ימות השנה שוחקין
 שם בקוביאי ולא אמרו ליה ולא מידי ועוד אמר
 רבי חמסן אני בעצמי שחקתי שם בין בפורים בין
 בשאר ימות השנה ולא אמר לי ולא מידי הלכתא
 מאי דבי גולן אומר מותר רבי חמסן אומר הסוד
 איתביה רבי לקחן און הפסולין לעדות המשחק
 בקוביאות קשיא לרבי גולן לא קשיא כאן בפורים
 כאן בשאר ימות השנה והלכתא כר לקחן דסבידא
 ליה

ליה כרבי חמסן דאסור שהרי אמרו חכמים שחוק
 וקלות ראש מרבילין את האדם לערוה רבי דניאל
 איש כפר לופידיו או הוה יתיב בני מדרשא שאלו
 מקמיה מהו למעבד מחולא בפוריא אמר להו
 האנשים לבד והנשים לבד מותר איתביה רבי
 שחקן והכתוב או תשמח בתולה במחול כהורים
 וזקנים יחדו אמר ליה רבי דניאל האי קרא לעתיד
 לבא הוא דכתיב ולעתיד לבא אין יצר הרע שולט
 שנאמר והסירותי ארץ לב האבן מבשרכם ונתתי
 לכם לב בשר וכתוב כי מלאה הארץ דיעה את ה'
 כמים לים מכסים אבל בזמן הזה יצר הרע שולט
 האנשים לבד והנשים לבד מותר אבל אנשי ונשים
 יסור שהרי אמרו חכמים זמן נברי וענין נשי
 פריצותא זמן נשי וענין נברי כאש לנעוררת כל
 שכן לחול במחול אנשים ונשים יחד שהוא אסור
 לימא מסייע ליה לא תלבש אשה לא בגדי צבעונין
 ולא כלי פשתן המנוהצין ולי תסור מראש חדש
 אדר עד ששה עשר בו טעמא מאי כדי שלא תחול
 במחול עם האנשים ומסייע ליה לרבי דניאל ל
 לאו היינו טעמא אלא כדי שתתעסק לצורך סעודת
 פורים והיינו דקתני ויושבת תמיד בין תנור לכירים
 כדי לעסוק כסעודת פורים איתביה רבי זמן ואי
 משום יצרא דבישא ליעביד בקרובין וגמירי שאין
 יצר הרע שולט בקרובין אין הכי נמי ונזירה ה
 אטו הא ועוד מפני הרמאין שכן אמרו חכמים בואו
 ונחזיק טובה לרמאים שהיו אומרי קרובים אנחנו
 ח א

פורים

ולשמוח בעצי ברושים ועצי אלונים ר' שמחן אומר
מותר אמר ליה רבי בנימין רשות לא קא מבעיא כי
קא מבעיא ליה חובה או מצוה לא הוה בדיה אתא
לקמיה דרבי נחמני אמר ליה רבי נחמני לא רוכב
אנכי ולא בן רוכב אנכי כי רופא אנכי וכול שמים
אזל שאיל לבי מדרשא אחריתי הוה קאי תמן רבי
שמחה ורבי יוס טוב רבי שמחה אומר מצוה רבי
יוס טוב אומ' חובה ולית הלכת' ככל הני שמעתתא
לא כי הא רוכב אדם על הסוס בפורי ועצי ברושים
כידו ורין בכל כחו ומנענע באנא הושיעה נא בלנד
ולא לכל אמרו לא לרוכבי שהם בקיא' במלאבתם
ומכבדים את ישראל בסוסיהם: מתני' אכלו
סעודת פורים באדר ראשון וכו': בעי רבי שחקן
מהו לשחק בקוביא את בפורים אמר רבי שמעון
השיכור אני דאית מקום אחד במדינת רומי שהיו
שוחקים שם בפורים והיו קורין אותה סקקירי וליא
דברינא אי בקוביא את אי בנרדשיר אי באיסקושי
רבי חמסן אומר משם ראיה אין מביאן ראיה
מהאסקקירי שאפילו בשאר ימות השנה שוחקין
שם בקוביא ולא אמרו ליה ולא מידי ועוד אמר
רבי חמסן אני בעצמי שחקתי שם בין בפורים בין
בשאר ימות השנה ולא אמר לי ולא מידי הלכתא
מאי דביבולן אומר מותר רבי חמסן אומר הסור
איתיביה רבי לקחן אזי הן הפסולין לעדות המשחק
בקוביא את קשיא לרבי גולן לא קשיא כאן בפורים
כאן בשאר ימות השנה והלכתא כר לקחן דסבירא
ליה

פורים

ליה רבי חמסן דאמר שהרי אמרו חכמים שחקן
וקלות ראש מרבילין את האדם לערוה רבי דניאל
איש כפר לופידיאו הוה יתיב בני מדרשא שאלו
מקמיה מהו למעבד מחולא בפוריא אמר להו
האנשים לבד והנשים לבד מותר איתיביה רבי
שחקן והכתוב או תשמח בתולה במחול בחורים
וזקנים יהיו אמר ליה רבי דניאל האי קרא לעתיד
לבא הוא דכתיב ולעתיד לבא אין יצר הרע שולט
שנאמר והסירותי ארתי לב האבן מכשרכם ונתתי
לכם לב בשר וכתוב כי מלאה הארץ ריעה את ה'
כמים לים מנסיים אבל בזמן הזה יצר הרע שולט
האנשים לבד והנשים לבד מותר אבל אנשי ונשים
אסור שהרי אמרו חכמים זמין נברי וענין נשי
פריצותא זמין נשי וענין נברי כאש לנעוררת כל
שכן לחול במחול אנשים ונשים יחד שהוא אסור
לימא מסייע ליה לא תלבש אשה לא בגדי צבעונין
ולא כלי פשתן המזוהצין וליא תסור מראש חדש
אדר עד ששה עשר בו טעמא מאי כדי שלא תחול
במחול עם האנשים ומסייע ליה לרבי דניאל ליא
לאו היינו טעמא אלא כדי שתתעסק לצורך סעודת
פורים והיינו דקתני ויושב בת תמיד בין תנור לכירים
כדי לעסוק בסעודת פורים איתיביה רבי זמין ואי
משום יצרא דבישא ליעבד בקרובין ונמורי שאין
יצר הרע שולט בקרובין אין הכי נמי ונזירה היא
אטו הא ועוד מפני הרמאין שכן אמרו חכמים בזמן
ונחויק טובה לרמאים שהיו אומרי קרובים אנחנו

אין קורין
ואינן קרובי בני רבי זמן אדם וחיה אברהם ושרה
יצחק ורבקה מהו תיקו:
הדרן עלך פרק פורים

אין קורין
את המנילה לנשים אלא
בלעז שכן אמרו חכמי אבל
קורין אותה ללעזות בלעז והוא שכתובה בלעז
והלועז ששמעא שורית יצא וכן נמי נשים: ממהרין
ללכת לבית הכנסת ביום פורים וממהרין לצאת
דברי רבי צדקיה העניו רבי קלונימוס אומר מאחרין
לבא ומאחרין לצאת: התינוקות מחנכין אותן
בפורים דבריר עמלק בן מרון אומר אפי' בשבתות
וימים טובים: הנותן מעות פורים לאורחים ל
יפחות מפרוט ולא יוסיף על פשוט דברי בר קמצא
רבי רחביה אומר הנל לפי האורחים: השולח
מנות לחבירו לא ישלח לו אלא מן המוכן דברי רבי
בוקי רבי סרבן אומר אף אין מקבלין: אין בתי דינין
יושבין מראש חדש אדר ועד ששנה עשר בו רבי
נולך ורבי חמסן אומר מראש חדש אדר ועד סופו:
אין מלוין ברבית בפורים אפילו לנוי דברי רבי אכלן
רב שקה אומר אף נועלין את החנוג: האשה
שהלך בעלה למדינת הים או היבשה מעין מדינת
הים בטורה מסעודת פורים דברי ר' קמצא בר קמצא
אומר אפילו האיש שאין אשתו עמו פטור מסעודת
פורים ולא הורו לו חכמים: רבי שקרן אומר תורום
איש רומי הנתיב את בני רומי לתרת מעודת פורים
לנערים

אין קורין
לנערים רבי כזבן אומר לקטנים ולבנו העשירים
מעות זהב וכסף:

סליק פירקא

אין קורין
את המנילה לנשיא לא בלעז:
דוקא בדיעבד אבל לכתחלה
בלעז קרינן דהא יצא קתני רמשמע בדיעבד אבל
לכתחלה קורין אותה ללעזות בלעז והוא שכתובה
בלעז וכן נמי לנשים מתיב רב עזלן וכי בלעז קרינן
זהכתיב קיימו וקבלו היהודים להיות עושין את ימי
הפורי האלה ככתבם וכזמנם ומאי ככתבם כלשון
הקודש אמלו קלונימוס אי כתיב כלשון כדקאמרת
לא מאי ככתבם שכתובה באותו הקודש וכלשון
לעז מתיב ר' יהי בר יצחק והאיכא טרחה דציבורא
שלשון לעז ארוך יותר מלשון הקודש ותנן ממהרין
ללכת לבית הכנסת וממהרין לצאת אמלו קלונימוס
מתני' יחידארה היא ולירת הלכתא כוותיה ועוד
פרסומי ניסא עדיף: מתני' ממהרין ללכת
מאי טעמא דרבי צדקיה כדי שלא יתעשן הבית
והקדירה ואתי לאמנועי משמחת פורים אמר לו
קלונימוס בשלמא ממהרין לצאת שמא יתעשן
הבית והקדירה אלא ממהרין לבא מאי טעמא כדי
לקרות קרית שמע בעונתה אמר לו קלונימוס
וסעודת פורי' מאימת מיתעברא עביר ליה מאורתא
אמר ליה קלונימוס אדרבה תתעשן ותתעשן טמין
ליה בחמין בערב שבת תינת דברים הראויל להטמין

אין קורין

דברים שאינם ראויים להטמין מאי איכא למימר
אי שתוק אמר לדרבי צדקיה ולדרביך מאחרין לבא
ניהא כדי לתקן סעודת פורים אלא מאהרין לצאת
מאי טעמא כדי לקרות את המנילה שני פעמים
אשורית לאנשים ובלעז לנשים אינמי כדי להמתין
לאופי שאף הם חייבין לשמוע מקרמילה כאנשים
קשיא ליוכי אופים לאו אנשים ננהו אנשים הם
ודומין לנשים מפני שיש להם מלאכת נשים :

מתני' התינוקות מהנכין : מאי מהנכין אותם
להלחם זרה עם זר דברי רבי בנימן בר יצחק רבי
שחקן אובר מאי מהנכין מהנכין : אותם לשחוק
באנשים ולזוים מאי טעמא דרבי בנימן בר יצחק כדי
שיהיו לומדים ערכי המלחמה שאם יזכה לראורה
ימות המשיח יהיה זרו ומלומד מערכי המלחמה
להלחם מלחמותה אמרו עליו על ר' בנימן בר יצחק
שכל שבת ושבת היה מביא את התינוקות לתוך
ביתו להנכין להלחם כדברי בן מדון והורו לו
חכמים : הנותן מעות פורים לאורחים וכו' : מאי
פרוטה אחד מארבעה ממשות רומי שהויה אחד
משמנה באיסר האיטלקי : ולא יוסף על פשוט :
תנא באיזה פשוט אמרו בפשוט רומי הנקרא בלעז
פרוביסינו : מתני' רחביה אובר וכו' : ולית
הלכתא כותיה שאן אדם יכול להבחין בין אורה
רעובין אורח טוב הלכך הלכתא כבר קמצא :

השולח מנות לחבירו וכו' : יתיב ממוכן קמיה
דרבי סרבן וקא מבעיא ליה קבל מותר בהנאה

אין קורין

אי לא אמר ליה מותר באכילה מאי אמר ליה
אסור לבו ביום ובלילה נמי אסורין בכדי שיעשו
והו בעו מיניה הבא לישראל זה מותר לישראל אחר
אי לא אמר ליה מותר באכילה ואפילו לבו ביום
דתנן הבא לישראל זה מותר לישראל אחר ולישראל
ראשון אמאי אסור שלא ירגילו לשלוח מנות שלא
מן המוכן וכי ירגילו מאי הוי נזיר משוה עצלני ומשו
מעשה שהיה דתניא מעשה בעצל אחד ששלחו לו
מנורת כפורים תורים ובני יונתה שלא נשהטו ולא
הספיק לבשלם עד שחשיכה ולא יצא ידי חובתו
דתנן סעודת פורים שאכלה בלילה לא יצא והיינו
דכתיב טמן עצל ידו בצלחת וכו' באותה שעה
אמרו השולח מנות לחבירו לא ישלח אאמן המוכן
ההוא עצל דהוה בשיבבותיה דרבי יוסם טוב והו
קורין אותו בר קמצא כדאתא יומא דפוריא אמר
ליה רבי יוסם טיב לשמעיה זיל קרא בר קמצא הליתי
ולקביל בר יונה כדבשיל כי הכי דנקיים ביה ומתנו
לאכיונים אמר ליה שמעיה לא ידענה ליה אמר זיל
לדוכתא פלן דהמן יתיב כדאזיל לבייתיה בעירך
סעודתא אשכח ביתיה ותרע נעילין אמר על זדה
נאמר הדלת תיפוש על צידה ועצל על מטתו רמא
ביה קלא אין את בר קמצא אין ארת בר קמצא עני
בר קמצא ואממו את בעי טריחא לי בלתיא למיקם
ממטתי אמר ליה תא וקביל בר יונה כד בשיל מבית
רבי יוסם טוב אמר ליה אין אתינא קס ממטתי ובעי
למיזל כדנפיק מביתיה פנע ביה ההוא ליצן שהו

אין קורין

קורין אותו פיר קמצן אמר ליה פיר קמצן לבר קמצא
אן את אזל אמר ליה אזילנא לכירבי יום טוב דבעי
למיתן לי בר יונה כדבשיל לסעודת פורים אמר
ליה לא תזיל אריא קאים באורחא והשתא אכל
בר נש חזר לבייתיה והיינו דכתיב אמר עצל ארי
בתוך אזל פיר קמצן לבי דרבי יום טוב אמר ליה
לשמעיה הב לי בר יונה דקאמר אמר ליה מאן את
אמר ליה פיר קמצן כסבור הוא שהוא בר קמצא
יהיב ליה לסוף אתא בר קמצא לקמיה דרבי יום
טוב לקביל בר יונה אמר ליה רבי יום טוב לשמעיה
הב ליה בר יונה לבר קמצא אמר ליה ולא אמרית
לך דלא ידענא ליה אתא אוחד דשמיה פיר קמצן
ולא סיימנא בין בר קמצא לפיר קמצן והיכנה ליה
דמא בר קמצא קליה ובכא ואמר הכמני ליצן פיר
קמצן ונסכב מנתא דידן והיינו דכתיב קמצא ובר
קמצא חרוב ירושלים אמר לו רבי יום טוב היכי
הוה עובדא אמר ליה הכי והכי הוה אמר לו רבי
יום טוב שוטה שבשוטים אתה גרמת לעצמך והיינו
דאמרי אינשי בשתלך למדינדה אל תשאל עבוד
השוט שהן מראי את עצמן ועליך נאמ' עצלה תפיל
תרדמה ועליך אמר שלמה לך א נמלה עצל ראה
דרכי וחכמך חזר לביתו אבל וחפוי ראש אכל שלא
אכל סעוד' פור' וחפוי ראש שכן צוה עליו ר' יום טוב
אל תוסף ראות פני כי ביום ראותך פני תמות וכו'
רבי כוכן אומר אני ראיתי עצל אחר ברומי רבתי
והוא כבן שבעים שנה ונשא אשה בערב שבת של
פרשת

אין קורין

פרשת זכור לאחר שאכל סעודתו אמר לו אחר
משושבניו רבי תכין סעודת שבת מהיום שהו' ^א
ערב שבת אמר לו ידעתי בני ידעתי שהוא ערב
שבת אבל אנו שביעים הרבה ואין אנו צריכין לכך
וכן השיב לשניו כן לשלישי משראו שושבניו כך
הניחוהו והלכו להם כולם ול' ^א הכין שום דבר
לסעודת שבת למחר לא היה לו אפילו לחם בשבת
והיה מתקוטט עם אשתו שאין לובה יאכל אמרה
לו אשתו בן אפילה מה תצעק אלי מי שטרח בערב
שבת יאכל בשבת ומי שלא טרח בערב שבת לא
יאכל בשבת אמר הרי אני כבן שבעים שנה ולא
זכיתי לאכול אכילה נסה כאתמול על כן נתעצלתי
מלהכין בשבת אמרה לו אשתו עליך נאמר חכם
עצל בעניו היינו דאמרי אינשי סנא בביתא סימנא
בישא בביתה מיד יצאה מביתו והלכה לבית אביה
ולא יספה שוב אליו עוד: מתני' אין בתי דינין
יושבין מראש חדש אדר עד ששה עשר בו וכו':
תנו רבנן אין דנין בפורים לא דיני ממונות ולא דיני
נפשות רבי גולן אומר מראש חדש אדר ועד ששה
עשר בו רבי המסן אומר מראש אדר ועד סופו
ורמינהו רבי שפטן ואלה המעבטים אשר תשים
לפניהם לפניהם ולא לפני גוים ואם אין בתי דינין
ישראל יושבין אזלי לפני גוים קשיא לתרוייהו קשיא
יתיב רבי צדקן קמיה דרבי שפטן וקא מבעיא ליה
בפוריא יושבין בתי דינין או לא אמר ליה יושבין
איתביה ר' צדקן והתנן אין בתי דינין יושבין מראש

אין קורין

חדש אדר ועד ששה עשר בו מתניתין יחידאה היא
ולית הלכתא כוותיה ההוא דין עם הארץ ושמידה
רבי בהמן דהורה יתיב ודאין דינא בפורים אתו בי
הרילמידן קמיה פתח בעל דין ואמר רבי לויתא לזה
מנה אמר ליה להבריה זיל פרעיה אמר ליה לא היו
דברים מעולם אמר לו אם כן לא תפרע יתיה אמר
לו הדראשון רבייש לוי שטר עליו אמר לו זיל פרעיה
אמר לו השני כבר פרעתי אמר לו אם כן לא תפרע
יתיה וכך היה עושה עד שהיו בעלי דינן מתפשרין
זה עם זה עד שכל בני העיר התפשרו זה עם זה
ולא הורה טענה ביניהן כל ימי רבי בהמן והיינו
דאמרי אנשי הדיינים מולידין את הטענות על כן
אמרו חכמי החושך עצמו מן הדין פורק ממנו איבה
ובול ושבו ערף שוא אמר עליו על רבי בהמן שכל
ימיו היו בלי עצב וכלי מהשבת וכלי שנאה ואיבה
והיינו דכתיב וזכר דעת יוסף מכאוב מתני'
אין מלוין בדיבת בפורים וכו' איבעיא להו מהו
לנכות אדם מעותיו בפורים לדברי רב שקה לא קא
מבעיא ליה קאמא אף נועלין את החניות לדברי רבי
אבלן מאיר רב אבלן אומר הבאים מאליהן מותר
רב שתין אומר אף הבאים מאליהם אסור נזירה
נבייה אטוהלוואה בעי רב נתן אדם לבקש הבעלי
חובים מהו פנעו בדרך מהו תיקו איתביה רבי נתן
האי מאן דאליה דינא עם גוי באב לישתמיט מיניה
דריע מוליה באדר לזיל בהדיה דבארי מולי' השתא
כדינא קיימינן בהדיה מיגבא לא מגבינן אמר ליה
רבי

אין קורין

רבי שתין הני מילי בשאר ימי אדר אבל בפורים
לא דימי משתה ושמחה כתיב קפיד רבינתן וכי
שמחה בלא רווחה מאי הוי מאן דחביבא לי שמחה
נפיק בשמחה ומאן דחביבא לי רווחא נפיק רווחא
ולא מכעיא לנבות שהוא מותר לא אפילו להלוות
מותר איתביה בן מאיר והא תנן אין מלוין בריבית
בפורים ואפילו לגוי דברי רבי אבלן אמר ליה רבי
נתן הני מילי בארץ ישראל אבל בכבל ובאיטליאה
של יון מותר ומאי שנא בארץ ישראל דלא מפני
שבני ישראל יש להם שדות וכרמים שמוציאין
הוצאותן מהן בהרווחא אבל בני כבל ואיטליאה
אין להם על מה שיסמכו אלא על הריבית ואפילו
כיום אחד שלא ילוו איכא פסידא קפיד בן מאיר
לדבריד נפל פורים בבירא לנבות מותר להלוות
מותר פורים מה תהא עליה אמר ר' נתן חסרון כיס
שאני שכן הירד רבי קמצן אומר גדול חסרון כיס
שתרחה את לא תעשה שבתורה דכתיב את חג
המצות תשמור לימך על חולו של מוע' שאסו בעשיית
מלאכה ותנן משקין בית השלחן במועד מפני שיש
בו חסרון כיס לכך היה רבי נתן אומר כל דבר שיש
בו חסרון כיס אין חולקין כבוד לפורים אמר לו בן
מאיר תינת להלוות לנבות מאי איכא למיפר בהא
נמי אית ביה פסידא דמאן אתי למיגבוי וליכדא שנת
בית קפיד ונמצאת מקשלן לעתיד לבוא מימר אמר
מדלא יהיב ליה משכונא לרעותי לית אנא נסיב
מעות בריביתא אמר לו בן מאיר והלא ימי משתה

ושמחה בתיבוי תיב' שמחה בלא חזקה מאי תי
שבתות וימים טובים נמי שמחה בלא חזקה נמי
הוי ועוד הנושא אשה ילווה ויגבה ביס חופתו אמא
תנן אוילו למי שאינו עומד בחופת אשתו אשתומם
כשעה חדא אמר לו ר' נתן ולד' רביך היוצאת פורים
מה תהא עליה שמתוך שלא ידווח יצמצם בהוצאת
פורים ואתי לאמנועי משמחה פורים קרי עליה בן
מאיר נתן קמצא כסייע קמצי אלימא תניא מזונותיו
של אדם קצובין לו מראש השנה ועד ראש השנה
חונן מהוצאת שבתות והוצאת ימים טובים והוצאת
בניו לתלמוד תורה שאם פחת פחתין ואם הוסיף
מוסיפין לו אישתיק הודה לו רבי נתן לבן מאי ותני
אידך לא הודה לו מודה ליה בחדא ופליג עליה
בחדא מודה ליה בחדא לנבות ופליג עליה בחדא
להלוות הלכתא מאי קלונמוס אמר הלכתא
כרבי נתן אנטוניוס אמר הלכתא כרבי מאיר רבי
פטרן אמר להלוות הלכתא כרבי נתן לגבורת
הלכתא כבן מאיר וכן הלכתא בני יחיאל השמן
הווי תבי בנמילא דאנקונא כד אתו לבי מדרש' נפיק
מילתא מבינייהו חייב אדם לכבד את פור' בכסות
נקייה דהא ימי משתה ושמחה כתיב ואין שמחה
אלא בבגדים נאים דאמרי אינשי כפי בגדי זמינו
לך כסא מתיבילא תלבש אשה לא בגדי צבעונין
ולא בגדי פשתן המנוהצין ואיתקוש אשה לאיש
לכל העונשין שבתור אמרי שאני הכא שכן האשה
שרויה לעסוק בסעודת פורים והעוסק במצו פטור

מן המצוה ודיק' נמי דקתני ויושבת תמיד בין תנוד'
לכידים אבל האיש שאין טרוד בכך חייב ללבוש
כסות נקייה ולא כפידים בלבד אמרו אלא בכל יום
ויים חייב לכבד עצמו בלבוש נאה ובסות נקייה
שכן אמר הכתוב ואהבת לרעך כמוך ואם אתה
חייב לאהוב את חבירך ולכבדו כל שכן גופך ומי
של לא יאהב את גופו לא יאהב את חבירו
ותו יתבי קמיה דרבי ניסים הלוי וקא בעו כגון
אק' ר' לבישין שפיר בכל יומא במאי נכבד את
הפורים אמר להו באכילה ובשתיה אמרי האי לא
קמיבעיא לך דהא כל יומא כל שפיר קא אכלינן
פורים כפה מכבדינן ליה אמר להו בכלי כסף וזהב
שכן היא אמר וחשקורת בכלי זהב וכסף וכלים
מכלים שונים ותנן העשיר הרגיל לאכל בשר היה
ועוף בכל יום כפורים ישנה כיצד ישנה היה רגיל
לאכול צלי יאכל מבושל מבושל יאכל צלי ר' שרן
אמר אם היה רגיל לשתות בארבעה כוסות ישתה
בשמנה בשמנה ישתה בששה עשר הכא נמי אם
אתם רגילין לשתות בכלי זכוכית תשתו בכלי זהב
וכלי כסף אמרי ליה שפיר קאמרת אבל לירת בהו
יקרא דלא הווי ליהווי אינשי אמר להו זילו עבדי
המיניא דכספא וחפו להו דהכא תנא לאהו ימים
מועדים עד שעשה רבי יהודה השמן כרבי יחיאל
דצועה מכסף מצופה מזהב לכבוד פורים והודול
חכמים: מתני' האשה שהלכה בעלה למדינת
הים וכו': איבעיא להו לדברי רבי קמצן פטורה

אין קורין

בארבע עשרה סעודות אבל מעשרים וארבע מיני
מזונות חייבת או דילמא פטורה מזה ומה תא שמע
פטורה מסעודת פורים והא בהא תליא מילתא
ופטורה מזה ומה מאי טעמא משום חיינא דהיינו
שתמצא חן בעיני בעלה שהיא מדקדקת בהוצאה
הלכתא מאי תני חדא הילכתא כרבי קמצן ותניא
איך לית הילכתא כרבי קמצן קשיא הילכתא
אהלכתא לא קשיא נאן בסעודת פורים כאן מעין
סעודת פורים דתני ר' קמצן אף על פי שאמר האשה
שהלך בעלה למדינת הים פטורה מסעודת פורים
אבל עושה היא מעין סעודת פורים כדאמר
התנוק וישא בעיקלונמוס מלוה כרבית שעומדים
מבתיים שנה או שנתיים נשותיהן מה הן בסעודת
פורים תא שמע דתנן או כיבשה מעין מדינת הים
והאי מעין מדינת הים הוא: מתני רבי שקרן
אומר תודוס איש רומי וכו': מאי טעמא כרי שיכיר
התינוק וישאל והא בקליות ואנוזים סניא כרתנן
מחלקין להם קליו ואנוזים כרי שיכיר התינוק וישא
אי תנא לקטנים כדקאמרת ומתניתין לנערים קתני
ונערים לא מסתייהו בקליות ואנוזילכן תיקן תודוס
איש רומי ברומי שיתנו להם מעות פורים והתנן רבי
כזבן אומר אף לקטנים הדר ביה רבי כזבן דתניא
רבי כזבן אומר האי דיהבינן השתא מעורת פורים
לקטנים לאו חובה היא אלא נהגו לעשות כן מפני
דרכי שלום לקיים מה שנאמר דרכיה דרכי נועם
תל נתיבותיה שלום: ולבני העשירים מעות זהב
וכסף

אין קורין

וכסף וכו': איבעיליהו סנהג או תובח ר' שקרן אומר
חובה רבי כזבן אומר מנהג ותילכתא כרבי כזבן
מעות זהב וכסף מאי גינהו פרחים מזהב ופרחים
מכסף והיינו דכתי' פרוח תפרח ותגל אף גילת ורנן
ואמר רבי שמחה מאי פרוח תפרח שני מיני פרחים
פרוח אלו פרחים של כסף תפרח אלו פרחים
של זהב:

הדרן עלך אין קורין וסליקא
לה מסכתא דפורים ברחמי
דשמיא ואינון ארבע פרקין
ודין סמנהון באדר העשיר
פורים אין קורין

אין קורין

אשריך

מסכת פורים שנכנסת בסכלות
ויצא בזהב אשרי הסכלי הנמצאים
ביום פודי חיבה יתירה נודעת להם שהתחיל בהם
מסכת פורים אשרי מי שאין לו דעת בפורים כי
הסכלות לסכלים בפורים נאה להם ונאה לעולם
שכן אמר שלמה בחכמה ולבי נהג בחכמה
ולאחוז בסכלות ולבי נהג בחכמה כשאר ימורת
השנה ולאחוז בסכלות בפורים:

ולמה

השלים המסכתא בפרק אין קורין
לפי שאין קורין בו אלא בשעה שאינו
עם ולא לילה שלא נכתב לא לשחוק בעלמא
לשבח האנשים ביום פורים והקורא בו לא הפסיד
אלא כמי שקורא בספרי רפואות ובדברים המועילים
לנוף ואינו מזיקין לנפש כי דברי זאת המסכתא
בדתי אני קלוגים מלבי המשנה והנמרא ואעדה
לי עדים נאמנים את רבי שקרן ואת רבי כזבן אחיו
הכתב בים בסיף המסכתא ואם שנית בשום דבר
ישאני עושיני והיו כלא היו:

ויהי בימי כרמי בן זרח מבניה מלך ישראל
השותים במזרקיו ויו ואודהבי אשישו
ענבים ויהי דבר יי אל התרשתא בן הכוס בן
ענב את-כי אשלח ומי ילך לנו להציל את ישראל
מכ שוסחו צעק לבס אליו ותקצר נפשו בעמל
ישראל כי ידעתי את מכאבי ווארד להצילו כי באו
מים עד נפשו ואם אין זר אנכי אהיה עם פיד
והורתיך אשר תדבר ויאמר אהרה יי צבאות
הנה לא ידעתי דבר כי נער אנכי אך שלח ביד הב
הכקוק הננופתי ידעתי כי דבר ידבר הוא ויצא
בקקוק הנביא מלאך יי במלאכות יי ויבא
בקקוק אל כרמי ויאמר אטיף לך ליון ולשכר וטיף
על בית יצחק והיה המטיף לעם הזה
תחלת דבר בקקוק שמעו עמים כלם אם תשמעו
שמעו ואם תחדלו הן אנכי נפשי הצלתי ואעידה
לי עדים נאבנים נאדת שכר ונבל ייון ויאמר
אליהם עד מתי אתם פוסחים על שתי הסעיפים
אם כרמי לכו אחריו ואם בארי לכו אחריו ויענו
כל העם ויאמרו טוב הדבר דבר אלינו הנביא לכו
ונפילה גורלות מי יעצור לנו וילכד כרמי וידע
כרמי ברלו משפט דהמלוכה וילך לו אל ארץ טוב
ויתלקטו

ויתלקטו אל כרמי אנשי החיל אשר נגע אלדים
בלבם ואנשים בני בליעל אמרו מה יושיענו זה
מה לנו חלק בכרמי ולא נחלה בבצורה איש
לאוהליו ישראל ויחפוד לבב העם ויהי למים
וילכו ומשחו את כרמי למלך עליהם ויהי כ
כמחרישו פרשה סתומה
ויהי דבר יי אל כקקוק הנביא לאכרו
עד מתי לעדה הרעה הזאת כרה עשו
אבותיהם בהוציא אותם מארץ מצרים תנה לנו
מים ונשתה ואותי עזבו מקור מים לחצוב להם
בארות סר סבאם הזנה הזנו עברו תורורת חלפו
חק הפרו את בריתי ולא אמרו איהי המעלה
אותם מים סוף המוציאם מקצה יאורי מצרים
ואתם קמתם תחת אבתיכם תרבות אנשים הטאים
ואשלח לכם את עברי השכם ושלוה ולא
שמעתם ועתה אם באמת ובתמים משחתם את
בארי למלך עליכם ישמח הוא בכם ואתם תשמחו
בו ושאבתם מימיו בששון ממעיני הישועה ואם
נס אתם גם מלפנכם תספו ויאמר בקקוק את כל
הדברים האלה באוני בני ישראל סבא אשכר אדום
תנתי ולא אבו שמוע ויקשו את ערפם הרעו מאבותם
א כ

והתרכ המלחמה בין פרמי ובין בארי ויהי בית בארי
הולכים ודלים ובית פרמי רבו למעלה פתוחה
ויהי דברי אל פרמי ביד בקבוק לאמר
אתרא ולא תחת כי אתך אני והרכבתך
על במותי ארץ הרחק מאהלי השמים הזדונים
אשר עד נפש קיפו עליך כי אני אם לא אכין
כסאך ממעל כל השמים וקורא לך שם חדש אשר
פי ידוה יקבנו והיה עברי כרמי עטרת תפארת
לכל הארץ ונתרו אליו כל הנשים ולא יקרא עוד
כרמי זה שמו אשר יקראו מתנשא לכל לראשו
ויהי בשמוע כרמי את הדברים האלה וישתחו
ארצה לידוהו ויאמר כרמי מי אנכי ומי ביתי כי
הביאותני עד הלום לך ידוה הממלכה והמתנשא
לכל לראשו פתוחה
ויקרא כרמי לעמו ויאמר שמעוני אחי ועמי
בבורים לשתורת יין ואנשי חיל
למסד שכרו התחזקו והייתם לאנשים פדת עבדון
את עם בארי כי לו המלחמה פנים ואחוד ויעקו אל
בית אביו ויקבצו אליו כל האנשים והיאורים
והנהרות עד חים הגדול ויאמר להם סובו העם הזה
והקיפוסו והיה האיש אשר יצא מן המחנה ונמלט
יהיה

יהיה נפשכם תחת נפשו ואם תעשו את הדבר
הזה לכלכם אתן מתנות לכם ולזהב ושמתי
אתכם שדים על עמי ויטב הדבר בעיניהם ויעשו
כן עוד חצנים אחרי כרמי וחצנים אחרי בארי
וישם בארי מס על הארץ ואי היסו סתומה
וישלה בארי אל כרמי ויאמר כה יעשה לי
אלדים וכה יוסיף אם אשאר לבית
כרמי עוללות עד אור הבקר והכתיך בשוט
שוטה ורעם ברך ואבני אלנביש עד אשר לא
ישאר שם גם צרור ונאסף שמחה וניל מפרמי ויון
מיקבים השבתי לא ידוך הדורך הודר השבתי
בם נביאך לא מצאו חזון ולא ישמע עוד קול
מלאככה וכל רואך ישום וישרוק ונשא הקינה
הזאת עליך היית לגפן אדרת נטע שעשועים
לעשורת נטע ולשאת ולעשורת פרי ואיך נחפכת
סורה בגפן נכרהו אם בצרים באולך הלא ישארו
עוללות אם ננכים בלילה הלא יגנבו דים ויהי
בשמוע העם את הדברים האלה ויחרדו איש אל
אחיו ויאמרו הבו עצה עיצו ודברו סתומה
ויהי כל העם גרון זה אומר נתנה ראש
ונשנבה אל בארי וזה אומר הנמול
א נ

אתם משלמים אל ברמי המלבישכם שני עים
עתיים וחובבים את ראשיכם למלך ויהי הקשר
אמין ארת בארזי ויתנו לו איש שקל כסף ואמר
להם בקבוק אמרתי לא אוסיף עוד לדבר והנה
הציקתני דח בטני כלכל לא אוכל הנה בטני
בין לא יפתח ובאובות חדשים לא יבקעו הנה
כאים וראותן היתה כזאת שמעו שמעו והרמתו
תמהוהתמיר נוי מלכו טוב ברע אודע בטוב ועמי
המיר כבודו כל אי ועיל ואחיל מלכך איפה אלה הוא
ממקומו ולא עמד בין הרפו הלא ידעתם אם
לא שמעתם יום מלכנו החל למלך ועתה מדוע
אתם סוררים והיא לא תצלחו על מה תכלו חליתם
עוד תוסיפו סרה ברת עמי על פיה כספך הנה
לסינים סכבאך מחול במים תיסרך רעך ומשובותיך
תוכיחך ראי דרכך תוסיפי לדאכה בהוין ישמח
לבב אנשי עמי מה הונעתיד ומה הלאיתיד ענה
בי מה לך לדרך מצרים לשתות מי שיחור מה לך
לדרך אשור לשתות מי נהרו מה לכם כי בחרתם
לשתות מי באר הלא מימיו בכסף תשתו לכו שכו
בלא כסף ובלא מחיר וין הוי כל צמא ילך למים
לבוש ואין לחם לו ואין כסות בקרה וביין כלם
יחמו

יחמו כתנור בועלה מאופה מה לו ולכנדים יכסוהו
זכרם ענבים סתה אשרי משכמי בקר שכר ירדפו
וטוב לב משתה תמיד פתוחה
ואתה בארזי שמע דבר יי חטוב אתה
מים סוף חרוב רב עם ישראל אם
גלחוס נלחם בס והמה כרתו אותו לשנים ועברו
בין ברתיו שמעת חרפת בארזי נאותו ונאותו
ועברתו את מי חרפת ונרפת ועל מי הרימות קול
זה אמר י קצפתי על אבותי קצף מימי נר
זאת לי החריבו ארץ ומלואה תכל וישבי בה ואנכי
קצפתי מעט והמה עורו לרעה לכו חי אני אם
יעלה לשמים שיאך ואם על פנים שים קינך
משם אורידך נא יי ועל העבים אצודה
מתמטיר על עמי מטר וחמשרתי על ארץ לא איש
ארץ שיאך ומשוואה לא יפנה דרך פרמים אומר
לכילה חרבי ואחריכ בכף פעמי כל יאורי מצור
אעצור במים ויבשו מפני נהרות משיחור ועד
פרץ ועקת שבר יוערו גם מי נמרים לשמח
יהיו ונשתו מים מתים ומי זורה וברתו ונתר יחרב
ויבשו והובשתי את מקורו והכרתי מכית בארזי
משתין בקר ועצור ועזוב ורון לבך השיאך שוכני

בחנו שלע חורי עפר וכמים ו אמרת אעלה על
במותי עב כנשר אראה אפרוש על ברמי ועל
בצרו שורד אפילו לכן ישר עליך השיר הזה
הבאר הגדול הרובץ בתוך יאוריו האומר בלבבו
אני יאורי ואני עשיתיני איך חיה לשמה כרבע נבעו
מצפוניו באר חפרוה שרים כרות נדיבי עם איכה
נחשב לנבל חרש בארות נשברים אשר לא יכלו
המים תחום אמר לא בני היא עם אמר אין עבדיו
הפנהרים חרה אם כנהרים אפך גוער בים
ובש וכל הנהרות החריב שערי הנהרות נפתחו
נסו ולא עמרו רץ לקראת רץ ירוצו ועבר בים
צרה הובישו כל מצולות יאור הלילו וזעקו כל
נהרות בבל אשר אדיריהם שורדו נפל נאון עוזכם
קומו ולכו כי לא זאת הפרגעה באו בנקרת
הצורים ובמחילות הסלעים מפני פחד ידור ער
יעבור ועם חיעמוד לבכם אם תהוקנה ידיכם
לשוד אחיכם בקוץ מונד בלהם כמים הנגרים
ולא נזרע מקומו אם פתוחה

ואת ברמי ארחם ונתן פרוי המשפת אלדים
ואנשים ורע יעבדנהו הנה שכרו אתו
כל אשר ברמי עובר ארום הנתיל נבל ימלא

י

יון וכפרמים נילה ורקו ושבת את שבות עמי ונתנו
בבית ובחומותי קול כדורכים והידד ועבר לוי
נשיא להם לעולם סתומה

ויאמר בקבוק אל ברמי ולעמו כה אמר
י בחצי הלילה ונמיתי ידי על

בארי ועל עמו והשבת נאון זרים וגאות עריצים
אשפיל והיו בצבי מרח איש אל ארצו ינוסו ישאו
נהרות רכים אף ירגו תהומות אבן מקד תועק
כחקיר ביד מימיה הלא יבושו כי יבאו כל נהרותם
ובקשו את מלכ ולא ימצאו חלף עם אניורת
אבח הלך בלא חמרה והיה כמוץ עובר המון
אדירים עד ארץ אשפילם אורידם והביתים כמימו
והיו בקרבם לצבות בטן ולנפיל ירך והבאתי
להם חלחלה ככל מתנים ופיק כרפים ונבלו
צירים וחבלים יאחזון כיולדה יחילון והיו להם
לצינים פחים בדרך עקש או יפירו וידעו כי אני
ידוה דברתי ועשיתי ואת ברמי אציל מידו ולא
עליהם יהיה הנשם ואתם תשבעו טוב ואכלתם
מעדנים והמה ידעבו ולקחתם מהם מין דהרקח
והנעתם אל הדלת אל דל שפתותיכם ופסחת
עליכם ולא אתן המשחית לבא אל בתיכם

ונשמרתם מאד לנפשותיכם פן תשתו מים בעצם
היום הזה והיה משתיכם תוף וכנור נבל וחליל ויין
דבש וחלב תחת לשונך ומכל החי מכל בשר
קחו נשים והולידו בנים ובנות נטעו כרמים ואכלו
ארת פריהן מהרו ועשו את אשר צויתי כי יש שכר
לפעלתכם ויהי בשמוע כרמי את הדברים האלה
וישתחו ארצה לידוהו ויאמר כל אשר דבר ידוה
נעשה אך יקם ידוה את דברו ויהי בחצי הלילה
וידוה נתנו רוח ים חזק מאד וישם את הים להרבה
ויבש כל הנהרות והאנמים והיאורים והנארות
חריבו גם העבים הריזו רז לקראת רז ומטר לא
נתד ארצה ואת אנשי בארי הכאיבוך אותם
בשחין רע מבף רגל ועד ראש אין מתום בבשרם
ובראותם כי נדל הכאב מאד וישבו אל כרמי
בכל לבם ויאמרו הטאנו לידוה ולך ועתה שא נא
פשעינו אשר נואלנו ואשר חטאנו וישבעו לו
לעשות כל אשר יצום ויכרות להם ברית ויהללו
את ידוה אשר הביאם אל המנוחה ואל הנחלה
ויהמו קול כהולך בחליל ותשמח הארץ לקולם
ויאמר להם בקמיון לכו ונלכה אל בצורה ונחדש
שם המלוכה ושמ העיר מיום שמה שם שם לו חק
ומשפט

ומשפט להיות ימי הפורים האלה נזכרים ונעשים
מדי שנה בשנה והאיש אשר לא ישמע למלך
והשרים אשר יהיו בימים ההם יחרם כל רכושו
חלל ממלכה ושריה ונשלוח ספרים בכל מדינות
המלך לקיים את כל תוקף הכתוב בספר בכל
עיר ועיר מקום אשר דבר המלך ודתו מניע שמחה
וששון ליהודים משתה ויום טוב ומשלוח מנות
איש לרעהו קימו וקבלו היהודים עליהם ועל
זרעם ועל כל הגלויים עליהם לקיים ארת כל תוקף
הכתוב בספר התורה הזה ויתר דברי כרמי
ומעשה תקפו ונבורתו הלא הם כחובים על
ספר דברי הימים למלכי מדי ופרסו ולא קם נביא
עוד בבית כרמי בבקמיון לכל האותות
והמופתים אשר עשה
לעיני כל
ישראל

ותשלם המלכה כינ אדר ראשון שנת ט"ז
על יד דכאל אדיל קיכד בר
קורכיליון הזקן י"ז
בוניציה

5

Handwritten text, possibly a signature or name, including the word "Robinson".

Handwritten text, possibly a date or reference number.

Vertical handwritten text on the right edge of the page.